

Az iskola története

A krónikás (Kornreich Ferenc) előszava:

Az iskolatörténet első 50 évét egy olyan tanár dolgozta fel, aki ebből a fél évszázadból az 1998/99-es tanév befejezéséig 40 évet töltött az iskolánál: 4 évet diákként, a többit tanári alkalmazásban. Ezért a „szerzőt” erős érzelmi szálak fűzik az iskolához. Ennek tulajdonítható, hogy a tényszerű adatok mellett talán mellőzhető **személyes élmények, szubjektív megjegyzések is** bekerültek az iskola történetébe. Ezekért a krónikás elnézést kér az olvasóktól...

Az iskolatörténet kb. első 30 évének megírásához nagy segítséget nyújtott Ági Sándor munkája, amely az Esztergom Ipartörténete című könyvben jelent meg az intézményről 1985-ben.

Politikáról az iskolatörténetben **nem esik szó**, mert a politikai hovatartozás szempontjából az intézmény hasonló képet mutatott, mint ami az adott kor társadalmára volt jellemző, vagyis restelkedésre és büszkélkedésre egyaránt példákkal szolgált.

Ezek után kezdődjék el a krónika.

A középfokú ipari szakképzés országos kialakítását néhány éves útkeresés előzte meg. Végül a 13090/1947. korm. sz. rendelet alapján **1950-ben az országban egységesen középfokú ipari technikumokat hoztak létre** azzal a céllal, hogy a fejlődő ipar számára az igényeknek megfelelő műszaki közép-kadereket képezzenek és megteremtsék a lehetőséget a továbbtanulásra is. Ezek közé tartozott iskolánk is, amely a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium (VKM) felügyeletével **8. sz. Általános Gépészeti Technikum** néven 1950 szeptemberében kezdte el működését **Dorogon** a Petőfi Sándor u. 41. sz. alatt (Jogelődjének az 1948-ban létrehozott dorogi Bányaműszaki Középiskola Bányagépészeti ágazata ill. az abból átszervezett Ipari Gimnázium Gépipari tagozata tekinthető).

Az első évfolyam két párhuzamos osztállyal, összesen 84 tanulóval indult, akiknek jelentős része a környékből ill. Komárom megyéből, zömében (84 %-ban) munkás és paraszt családokból került az iskolába. A 84 tanuló közül 45 bejáró volt, akik közül többeknek 6-8 km-t kellett gyalogolniuk a tanítási napokon.

Az első tanév munkája rendkívül kedvezőtlen személyi és tárgyi feltételek mellett kezdődött el és ezek a feltételek alig javultak a tanév befejezéséig. A 10 fős tantestületből mindössze 2 fő rendelkezett középiskolai tanári képesítéssel. Az egyik **az iskola első igazgatója, Csetényi József** magyar-latin szakos tanár volt, aki ekkor az egyetlen főhivatású nevelője volt az iskolának. A többi nevelő óraadóként, tanítói képesítéssel dolgozott (**Az első évfolyam óraadóinak névsora:** Bauer Gaszton, Csathó Ernő,

Györke Róza, Jeszenszki Antal, Juhász Antal, Palkó Pál, Párma Jenő, Rezner Károly, Salczinger Emil.

A felsorolt tanítók saját iskolájukban teljes óraszámban, emellett néhányan közülük óraadóként több iskolában is dolgoztak).

Az iskolakrónika számára érdemes feljegyezni **az induló első évfolyam tantárgyait**, melyek a következők voltak: magyar nyelv és irodalom, orosz nyelv, történelem és társadalomtudomány, matematika, fizika, kémia, testnevelés, szabadkézi rajz, ábrázoló geometria, mechanika, műhelygyakorlat.

Ami a tárgyi feltételeket illeti: sem az elméleti, sem a gyakorlati oktatáshoz nem rendelkezett az iskola saját eszközökkel, felszereléssel. A legszükségesebb szertári eszközöket különböző iskolák adták át ideiglenes használatra, a tanulók gyakorlati oktatása pedig a dorogi Bányagépgyártó Vállalat üzemében történt.

Az 1951-1956-ig terjedő időszakban jelentős változások követték egymást az iskola életében.

1951-ben az ipari technikumokat a szakirányuknak megfelelő minisztériumok felügyelete alá helyezték, ami azt eredményezte, hogy 1951 júniusától a technikumunk szakképzésének irányítása és fenntartása a **VKM felügyelete alól átkerült a Bánya- és Energiaügyi Minisztérium hatáskörébe**. Ezzel megváltozott az iskola szakiránya, neve is. **Bányagépzési Technikum** néven konkrét szakképzési feladatokat kapott, amelyet a bányaszatban jelentkező szakemberhiány indokolt. Ezzel egyidőben a technikum **Dorogról Esztergomba költözött** a Főapát u. 1. sz. alá. Az iskola igazgatója és tanári kara sem maradt a régi.

Csetényi Józsefet, az iskola első igazgatóját az ugyancsak 1950-ben indult esztergomi 9. sz. Általános Gépipari Technikum (mai nevén Bottyán János Gimnázium és Műszaki Középiskola) vezetésével bízták meg, amelyet 1976-ban bekövetkezett haláláig irányított. Helyette 1951. június 15-től október 1-jéig (mindössze 3 és fél hónapig) **Zentai Nándor** középiskolai tanár, majd 1953-ig **Tóth Albert** került az iskola élére, aki ezt megelőzően a Dorogi Szénbányászati Tröszt vájára volt.

Az 1951/52-es esztergomi tanévkezdéskor ismét két első osztály indult, s ezzel a második tanév elején 151 fő lett az iskola tanulóinak létszáma, amelyből 42 fő részesült diákotthoni elhelyezésben. A tanári kar összetétele az első tanévhez képest kedvezőbben alakult: a kinevezett tanárok száma 1 főről 4 főre gyarapodott, az óraadók létszáma pedig 9 főről 4 főre csökkent.

Az 1951/52-es tanév befejezése után **a technikum** ismét egy más épületbe – a Főapát utcából **a Deák Ferenc u. 2. sz. házba** (a jelenlegi Levéltár épületébe) – **költözött**.

Az új helyen az **1952/53-as tanév** már 3 évfolyamon 6 osztállyal, összesen 205 tanulóval indult, akik közül mindössze csak 14 fő volt helybeli lakos (A diákotthonosok ekkor a Béke téren lévő diákotthonban – a későbbi Balassa Bálint Általános Iskola épületében – laktak, amelyet 1999-ben a városi önkormányzat bezárt. Ezt megelőzően a technikum tanulóinak saját, önálló diákotthona nem volt, a vidékiek más középiskolás tanulókkal laktak együtt az esztergomi Középiszkolai Fiúdiákotthonban. Az 1952-ben kiutalt önálló diákotthon rendkívül rossz állapotban levő, alig használható felszerelési tárgyakat, berendezéseket kapott. Szerencsére ebben az épületben – amelynek egyetlen előnye a szép kilátás volt - csak az 1952/53-as tanévet kellett eltölteniük a diákotthon lakóinak, bár kezdetben az új helyen is – a Kiss János u. 1. sz. alatt – ugyancsak mostoha körülmények uralkodtak ...). A tanulói létszám emelkedésével az iskola dolgozóinak létszáma is növekedett: 9 nevelőt és 4 adminisztratív ill. technikai dolgozót alkalmazott ekkor az iskola.

Az 1952/53-as tanévtől kezdve már igazgató-helyettese is volt az iskolának **Sziney József** személyében, akit 1954-ben Vécsey László váltott fel, őt pedig 1961-1964-ig Homor Pál stb. követte a sorban (Az intézmény vezetőiről e sorok írója külön táblázatot állított össze az évkönyv számára).

Közben a technikum számára egy új iskola, tanműhely és diákotthon építését határozta el és indította meg a Bánya- és Energiaügyi Minisztérium Esztergom-Kenyérmezőn (Ma az iskola épülete az OKTAV Ipari Továbbképző Rt. munkahelye, a kollégium pedig e cég szállodája).

Az 1953-as év a technikum életében több újabb változást hozott. Április 1-jén ismét igazgatóváltás történt az iskolánál, **dr. Kisbán László** középiskolai tanár kapott megbízást a technikum vezetésére, aki ezt megelőzően az akkori pécsi Mélyfúró Technikum igazgatóhelyettese volt. **Júniusban létrejött a Nehézipari Minisztérium (NIM),** s ezzel ismét **új gazdája lett az intézménynek.** A szeptemberi tanévkezdéskor már **3 párhuzamos osztály indult** összesen 128 fővel, így a 4 évfolyamra felfutó iskola 9 osztályának összlétszáma 256 főre, a diákotthonban lakók száma 157 főre gyarapodott. Az elsős tanulók az ország legkülönbözőbb helyéről (72 helységről) jöttek, közülük csupán 5 esztergomi és 2 dorogi illetőségű volt (Érdekesség, hogy ebben a tanévben kettő, a következőben pedig egy görög-macedon diák is felvételt nyert a technikumba, közülük azonban csak az utóbbi fejezte be a tanulmányait 1958-ban, a másik kettő időközben visszatért a hazájába).

A 128 fővel induló (zömében kollégista) 3 első osztályból a negyedik év végére 2 párhuzamos osztály maradt, összesen 40 tanulóval. **A nagyfokú lemorzsolódás oka** elsősorban a **mostoha** – sokak számára elviselhetetlen – **kollégiumi körülményekre** vezethető vissza, amelyekhez valóban nehéz volt „hozzáedzödni”... (A korábbi évek és még néhány későbbi év beiskolázott és végzett évfolyamainak létszám-alakulását nyomon követve megállapítható, hogy a körülmények kedvezőbb alakulásáig hasonlóan ma-

gas volt a kimaradt tanulók aránya). A jelentősen megnövekedett tanulói létszám miatt három osztály számára a Bottyán Kollégium délelőttönként szabad tanulószobáiban folyt a tanítás.

1953 októberében a diákotthon a Béke térről a Kiss János utca 1.sz. alá (a „kerek templom” mögötti épületbe) **költözött**, amelyet a bentlakó diákok „**Bepó-laktanya**”-nak kereszteltek el. Igazgatásával Balla Kálmánt bízták meg. Ez a diákotthon 9 éven át (1962-ig, az új kollégium átadásáig) szolgált a kollégisták lakóhelyül.

Az 1953-57-es időszakban e sorok írója is az iskola tanulója, s egyben a diákotthon lakója volt, ezért ezen a helyen alkalom kínálkozik **néhány személyes diákotthoni emlékkép** megörökítésére az 1957-es érettségi-képesítő vizsgát megelőző 4 éves időszakból:

...magas kőfallal körülvett szűkös földudvar, amely a levegőzésnek, a szerényebb mozgásigény kielégítésének, a fűtkezések esetén az ebédelő előtti várakozásnak, sorbaállásnak, az eligazítások és esti naposjelentések meghallgatásának volt a színtere... szekrény sorokkal zsúfolt helyiség az öltözködés céljára... közös társalgó az estéknenti vagy hétvégi szabadidő eltöltésére, amely egyben stúdium-, kultúr- és táncteremként is szolgált... TV még akkor nem volt, csak rádió ... a legemlékezetesebb korabeli rádiós diákélmény a 6:3-as magyar győzelemmel végződő angol-magyar mérkőzés meghallgatása volt, amelyet Szepesi György, népszerű rádióriporter közvetített 1953. november 25-én a Wembley-stadionból. Ez „csupán” egy meghívásos barátságos mérkőzés volt, de azóta is az „évszázad mérkőzése”-ként emlegeti a futballvilág, mert az angol labdarúgó válogatott ekkor veszítette el a 90 éves fennállása óta tartó hazai veretlenségét... a 60 fős hálótermekben emeletes vaságyak voltak szalmazsákokkal... a mosdó helyiségekben vályúszerű mosdótálak, melegvíz nem volt... fürdési lehetőség hétféteken a Fürdőszállóban, ahová és ahonnan többnyire mozgalmi dalokat énekelve vonult a diákság a főutcán... a hétfégi kimenők programlehetőségei: séta, randevú, mozi látogatás, ösztánc a város diákjai számára, melyet hetenként felváltva szervezett néhány középiskola vagy a kultúrház... kimenőre csak meghatározott tanulmányi átlag felett volt esély, s a legkisebb fegyelmi vétség már kimenőelvonással járt... kivételes esetektől eltekintve hazautazás csak a téli, tavaszi és nyári szünetek előtt volt... részlet a közismert dallamra énekelhető korabeli kollégista-„induló” szövegéből: „... én is olyan árva vagyok, mert be vagyok zárva. (Hová?) Az esztergomi bányagépezeti Bepó-laktanyába”... kínos hajnali ébresztők, melyeket egyik kedves nevelőtanár, Dudás Béla bácsi próbált tréfásan enyhíteni ébresztéskor jó időben a következő monológgal: „Fiúk, keljetek, szép idő van, kalap és felöltő nélkül jöttem”... gyors mosakodás, öltözködés, reggelizés és gyaloglás a vasútállomásra, utazás a kenyérmezői iskolába... reggeli stúdium... tanítás... várakozás a lovaskocsira, amely a diákotthonosoknak hozta Esztergomból a tízórait (fejenként egy „üres” fél bucit), de a poroszkáló lovaskocsi sokszor csak dél körül érkezett meg, vagy még akkor sem... a tehetősebb bejárók, akik

szalonnát vagy kolbászt hoztak tízóráira, néha adtak belőle egy-egy falatot néhány kollégista osztálytársuknak, vagy megengedték nekik, hogy a buci evésekor megszagolják a szalonnát, kolbászt az illúzió kedvéért... a tanítási órák után visszautazás Esztergomba: gyakran hosszú várakozás a vonat érkezésére, leszállás után a végállomástól ismét gyaloglás a diákotthonba...

1954 ősztől a diákotthon lakóinak délutáni stúdiumait – a zsúfoltság megszűntetése miatt – a Deák F.u.2.sz. alatti épületben (a régi iskolaépület tantermeiben) tartották meg. Ezzel a diákotthoni tanulók napi élete három hely között oszlott meg: a tanítás az 1954-ben átadott új kenyérmezői iskolában zajlott (utazás az esztergomi diákotthonból vonattal oda-vissza), a délutáni stúdiumok pedig a város központjában voltak (gyaloglás a diákotthonból oda-vissza). Ez a tény a nevelők részéről fokozott körültekintést, szervezést, felügyeletet, a tanulók részéről nagyobb fegyelmet, jobb időkihasználást és többlet-energiát igényelt.

Az érdekesség kedvéért érdemes lejegyezni egy adatsort, amely ebben az időszakban a különféle térítési és egyéb díjakról ad áttekintést. A havonta fizetendő összegek a következők voltak: tandíj: 0-16 Ft, diákotthoni díj: 30-200 Ft, tanulószobai díj: 20-70 Ft. A rászorultak tanszer- és tankönyvszegélyt kaphattak. A szakmai tanulmányi háziversenyek első három helyezettje 300 Ft, 200 Ft, 100 Ft jutalomban részesült.

Az 1953/54-es tanév elején már 14 nevelő és 3 műhelyoktató alkotta a tanári kart. Ekkor kerültek az iskolához a következő tanárok, akik maradandóan beírták nevüket tanítványaik (köztük e sorok írójának is) emlékeztébe: pl. dr. Kisbán László igazgató, Buza József, Sárossy Béla, Domán Péter, Pardi Katalin (utóbbiak később házastársak lettek), Kraft Edit, Szabó Károly, Markovits Imre, Mayer Mihály, Akucs Lászlóné, Táborny István; Szvath János műhelyoktató, Vörös Jenő és Szalay Ferenc kollégiumi nevelők (Ekkor már korábban a tantestület tagjai voltak: pl. Sziney József igazgatóhelyettes, Heil Ferenc tanár, Karakas Lajos tanár, későbbi igazgató, Cseszka János és Borbély Gyula műhelyoktatók).

A felsoroltak közül többen az iskolától mentek nyugdíjba. Közéjük tartozott **Buza** (Bojarencív) **József** műszaki tanár is, aki nyugdíjba vonulásáig (1985-ig) 32 évet töltött az iskolánál, s e közben 1954-62-ig műhelyfőnök volt. Tanítványai közül sokan még ma is emlékeznek néhány „Buza-féle” definícióra, amit az „anyaggyártás” (hegesztés, porkohászat stb.) oktatása során lediktált és a diákoktól felelés alkalmából szó szerint megkövetelt...

Az 1953/54-es tanévben javasolta az iskola igazgatója a NIM-nek, hogy a tanárok rossz lakáshelyzetének megoldására – s ezzel a tanári kar stabilizálására – építsenek szolgálati lakásokat a leendő új iskola területén (Ez meg is valósult a későbbiek során).

Az 1953/54-es tanévtől kezdődően vált általánossá, több évig tartó szokássá, hogy minden I. osztályos tanuló kapott térítésmentes, méretre készült **bányász díszegyenruhát**, egyensapkát és az anyagilag rászorultak

köpenyt is. Az egyenruhát csak kimenők alkalmával, ünnepeken, felvoulásokon, közös rendezvényeken hordhatták a tanulók (Sok diáknak abban az időben nem is volt más ünneplő ruhája...). A bányász egyenruha viselése – amellet, hogy praktikus célt szolgált – jelentős nevelő szerepet is betöltött: jó irányba befolyásolta a viselkedést, magatartást, erősítette a közösséghez, az iskolához, a szakmához való tartozás érzését. Vonzereje nagy volt az akkori ifjúság körében. Ezt a vonzerőt néhány éven keresztül fel is használta az iskolavezetés a beiskolázás céljára: kiválasztott tanulók – köztük e sorok írója is - díszegyenruhába öltözve egy-egy tanár kíséretében országos toborzó körúton vettek részt a technikum népszerűsítése érdekében. Erre a népszerűsítési formára azonban csak kezdetben volt szükség; az 50-es évek közepétől – hosszú időn keresztül – a többszörös túljelentkezések miatt nem volt gond a keretszám betöltése... (Az iskola jelenleg is rendelkezik a Dorogi Szénbányáktól a 80-as években ajándékba kapott bányász egyenruhákkal, amelyeket ünnepélyes alkalmakkor büszkén viseltek a volt bányagépész tanulók mindvégig, egészen 1993-ig, amikor is megszűnt a képzésük. Ám a díszegyenruha viselése ünnepélyes alkalmak esetén azóta is szokás maradt az őket követő diákság körében).

1954-ben került sor az első érettségi-képesítő vizsgára az iskola történetében, amelyen 39 tanuló vett részt, de közülük csak 27-en kapták meg „elsőre” a bányagépész technikus oklevelet (ez később a többieknek is sikerült). A végzett technikusoknak sem ekkor, sem a későbbi évek során még sokáig elhelyezkedési gondjaik nem voltak; munkájukkal, beosztásukkal többségükben elégedett, szakmai és emberi szempontból egyaránt elismert emberekké váltak.

1954 nyarára elkészült Esztergom-Kenyérmezőn (mai nevén Esztergom-Kertvárosban) az új kétemeletes iskolaépület, és augusztusban megkezdődött az átköltözés (A tágas tornatermet és tanműhelyt azonban csak 1955/56-ban lehetett birtokba venni, s a diákotthon még 1962-ig Esztergomban maradt).

Az 1954/55-ös tanév már az Esztergom-Kenyérmezőn felépült új iskolában indult meg 10 osztállyal, összesen 312 tanulóval. Az új iskola ideális körülményeket biztosított a tanítás-tanulás számára, viszont az utazás – az akkori kedvezőtlen közlekedési viszonyok miatt – sok idővesztést és fáradtságot jelentett a tanulóknak. Ennek ellenére a példásan megszervezett iskolai és kollégiumi munka mellett jutott idő arra is, hogy a tanulók rendszeresen színház- és mozilátogatásokon, közeli és távolabbi kirándulásokon, üzemlátogatásokon és különböző kulturális megmozdulásokon vegyenek részt.

Az 1955/56-os tanévben csak 2 párhuzamos első osztály indult, így a 9 osztály tanulólétszáma csupán 229 főt tett ki. A további évek tanulólétszámai a 60-es évek elejéig – néhány kivételes esettől eltekintve – már lényeges változást nem mutattak (A 60-es évek kezdetén az új, vegyipari gé-

pész szak beindulásával, s ezáltal az évfolyamonkénti 3 párhuzamos osztály fokozatos kialakulásával az iskola tanulólétszáma 300 fő körüli szinten állandósult egészen a 90-es évek elejéig, amikor megjelent az 5 éves technikusképzés első felfutó 5. évfolyama, ami 400 fő körüli összlétszámokat eredményezett).

Az 1955/56-os tanév fontos eseménnyel kezdődött: **megtörtént a tanműhely teljes birtokbavétele**, s ezzel megteremtődtek az iskolai keretek között megvalósítható szakmai gyakorlati képzés alapvető feltételei. A műhely ekkori felszereléséhez sok segítséget nyújtottak az esztergomi és dorogi üzemek, különösen a Szerszámgépgyár és a Dorogi Szénbányák.

1956 tavaszán az ország egyes területein jelentős anyagi károkat okozott az **árvíz**. A szomorú hír hallatára az iskola ifjúsága és tanári kara azonnal kéthetes társadalmi munkát ajánlott fel a nyári szüenidőből az árvíz sújtotta vidékek újjáépítésének megsegítésére, és **felhívást** tett közzé a Magyar Ifjúságban és a Nevelők Lapjában, amelyekben az ország valamennyi középiskoláját hasonló akcióra szólította fel (Az ügy kapcsán június 15-én az iskolából 105 diák – köztük e sorok írója is – és 7 tanár utazott Tolnára a felajánlott **kéthetes társadalmi munka** elvégzésére. Emellett a teljes tanterület a március havi fizetésének 2 %-át fizette be az árvízkárosultak javára). Árvízzel kapcsolatos segítséget 9 évvel később is nyújtottak a tanulóink; igaz, hogy ez csak rövid ideig tartó, szerényebb létszámú részvétellel történt, de a nemes gesztus mégis említést érdemel. 1965-ben éppen a szóbeli érettségi-képesítő vizsgák idején veszélyeztetett a dunai árvíz, amely Esztergomot is sújtotta. Ekkor a vizsgák befejeztével a frissen végzett technikusaink és tanáraink nem a szokásos bankettre mentek, hanem az esztergomi szigetire siettek mentési munkát végezni.

1956. május 19-én volt az új iskola avató-névadó ünnepsége. A technikum a XVIII. században Selmezbányán tevékenykedő Hell József Károlynak, a bányagépesítés világhírű magyar úttörőjének nevét vette fel; így e naptól kezdve az iskola neve **Hell József Károly Bányagépeszeti Technikum** lett. A névadó tiszteletére az iskola előcsarnokában márványtáblát helyeztek el, amelyet dr. Kassai Ferenc miniszterhelyettes leplezett le. Az ünnepségen Faller Jenő egyetemi docens, a Soproni Műszaki Egyetem tanára (a Soproni Bányászati Múzeum későbbi igazgatója) méltatta a névadó munkásságát. A szülők által adományozott díszzászlót Bombicz Károly sztahnovista brigádvezető vájár adta át az iskola DISZ szervezetének. Az ünnepségen több minisztérium, megyei és városi hatóság, több környező üzem és iskola, továbbá az ország valamennyi bányász szakirányú technikuma képviseltette magát. A hivatalos ünnepséget kultúrműsor, ünnepi ebéd és sportprogram, majd zártkörű táncest követte.

Ebben az évben a technikumnak 14 nevelője (8 középiskolai tanár, 4 mérnök, 2 műszaki tanár), 4 műhelyoktatója és 14 adminisztratív- és egyéb munkakört ellátó dolgozója volt. Ettől az évtől kezdve hagyománnyá vált az

emléktábla évenkénti megkoszorúzása (amely 1970-ben átkerült az új iskolaépület előcsarnokába) és az ún. **Hell-nap megrendezése**, amikor a tanítás szünetel és egész napos ünnepi program keretében adózik az intézmény ifjúsága és tantestülete a névadó emlékének (A program előző nap este a Hell-bállal kezdődik).

Hell József Károly emlékének ápolása azonban sokáig nem csupán az év egyetlen napjára korlátozódott. A névadó munkásságával kapcsolatban a tanulók – lelkes tanárok közreműködésével – számtalan adatot gyűjtöttek össze az évek során és a korabeli dokumentációk alapján több Hell-gép korbű, működőképes makettjét is elkészítették, amelyek közül a legértékesebbeket az 1970-es évek óta a Soproni Bányászati Múzeumban őrzik.

Az 1956/57-es tanév kezdetén az 1956-os októberi forradalmi, politikai események miatt az iskolai élet normális menete megszakadt: október 25-én a tanítást beszüntették, s az újrakezdsre csak 1957. január 7-től kerülhetett sor. Az iskolából 2 tanár és 13 tanuló távozott külföldre. A véglegesen kialakult tanulói létszám ekkor 216 volt. Érdemes megemlíteni, hogy ebben az időben az iskola néhány tanulója a diákotthon gépkocsijával segített a város élelmiszer-ellátási (beszerzési és elosztási) gondjainak enyhítésében.

1957. szeptember 1-jén **Karakas Lajos** középiskolai tanár személyében új igazgató került az iskola élére, aki 1979-ig – nyugdíjba vonulásáig – vezette az iskolát. Igazgatói kinevezése előtt 1952-től az iskola tanáraként dolgozott.

Sokak számára bizonyára érdekes adatként szolgál, hogy 1957-ben vezették be minden évfolyamon a heti 1 óra **osztályfőnöki órát**, amely azóta is a nevelőmunkának egyik kiemelten fontos színtere.

Az 1957/58-as tanévben csak egyetlen kis létszámú (21 fős) első osztályt sikerült beiskolázni (valószínűleg az 1956-os forradalmi események hatása miatt), de már a következő két tanévben ismét 2-2 párhuzamos, egyenként 30 főt meghaladó létszámú első osztály indult.

Az 1958/59-es tanévtől indult osztályok tanterve módosult: az ipari igényeknek megfelelően a szakmai képzésben nagyobb hangsúlyt kapott a bányavillamosságtan, és emiatt az iskola neve is **Hell József Károly Bányagépészeti és Bányavillamossági Technikum** lett. A „kettős képzésben” résztvevő (**bányagépész-bányavillamos végzettségű**) technikusoknak lehetőségük nyílt arra, hogy gépész és villamos jellegű munkakörökben egyaránt elhelyezkedhessenek (Ezzel a lehetőséggel az 1962-ben végzett tanulóink élhettek először).

1958-ban **saját 50 személyes Ikarus autóbust** kapott az intézmény, amely kezdetben (amíg a diákotthon Esztergomban volt) elsősorban arra szolgált, hogy a diákotthon lakóit szállítsa az esztergom-kenyérmezői iskolába és vissza. Az iskola mellett felépült új kollégium birtokba vétele

után (1962) az autóbusz továbbra is az iskola tulajdonában maradt egészen 1980-ig, amikor már az időközben lecserélt busz után a másodikat is le kellett selejtezni. Az iskolabusz 1962 után is hasznos szerepet játszott az intézmény életében: ezzel bonyolították le – a diákság és az intézmény dolgozói számára ingyenesen – az évközi osztálykirándulásokat, az üzemlátogatásokat, színházlátogatásokat, a nyári utaztatásokat a balatonszepezdi táborunkba stb.

1960-ban, a technikum megalakulásának 10. évében a NIM jubileumi évkönyvet adott ki a felügyelete alá tartozó technikumok addigi történetéről.

1960-ban nyerte el a még Esztergomban működő diákotthon a **kollégiumi címet** és vette fel az Ifjú Gárda Kollégium nevet (Ezt megelőzően kezdetben rövid ideig a diákotthon elnevezése II. sz. Középiskolai Fiúdiákotthon, majd Bányagépészeti Fiúdiákotthon volt). Ugyanebben az évben határozta el a NIM, hogy a tantestület állandósítása érdekében egy 6 lakásos tanári házat építtet, amely 1961 decemberében el is készült (A későbbi években újabb két 6 lakásos tanári ház épült. Ezek a „tanári lakások” ma már a bentlakók magán- tulajdonában vannak).

Az 1960/61-es tanévben az iskola szakképzési iránya új profillal – a vegyipari gépész képzéssel – bővült, amely azóta is (3 éves kihagyással) az iskola profiljához tartozik.

1962-ben készült el az iskola szomszédságában az új kollégium, amely ekkor az iskolával közös igazgatás alá került. Ez elősegítette és megerősítette az iskola és a kollégium szerves együttműködését, összehangolt munkáját, amely ma is jellemzi ezt a kapcsolatot. Az új kollégium ideális feltételeket, kultúrált életkörülményeket teremtett a kollégistáknak és új lehetőségeket nyitott a nevelőmunka számára. Az iskola és a kollégium egy-személyi igazgatása mellett a kollégium közvetlen irányítója kollégiumvezető címet és vezetőhelyettesi beosztást kapott.

Ugyancsak 1962-ben hozták létre a középfok iskolaépületében a Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikumot, amelyben az első évben csak vegyipari gépész szakon, a következő években már bányagépészeti-bányavillamossági szakon is volt beiskolázás. Mindkét oktatási intézménynek Karakas Lajos volt az igazgatója.

A felsőfok beindulását követő években ismét nagyarányú építkezések kezdődtek, melynek eredményeként a már meglévő egy tanári ház 1966 végéig másik kettővel (újabb 12 lakással) gyarapodott, továbbá 1968-ra felépült a felsőfok számára egy új épületszárny modern nagyelődóval, tanszéki és egyéb helyiségekkel. Az épületbővítés ellenére is nyilvánvalóvá vált azonban, hogy a közös iskolaépület előbb-utóbb szűknek bizonyul a két intézmény számára, s az sem volt kétséges, hogy a középfoknak kell majd ismét költözködni... Ezért **a technikummal szemben egy új középiskolai létesítmény (iskola és kollégium) építését kezdték meg.** A felsőfokú in-

tézmény egyébként csak 1974-ig (12 éven át) funkcionált. Ennek megszüntetésével a volt iskola és kollégium épülete először a NIM Továbbképző Központja, majd az Ipari Vezetőképző Intézet, legújabbán pedig az OKTÁV Ipari Továbbképző Rt. kezelésébe került.

1968-tól az oktatási reform következtében a középfokú technikumok fokozatosan szakközépiszkolává alakultak. Ugyanezekben az években a szénbányászatot országos szinten visszafejlesztették, ezért az iskolának a vegyipari gépész képzést kellett bővítenie. Mindez a továbbiakban két jelentős változást hozott az iskola életében. Egyrészt a felvett első osztályok már szakközépiszkolai osztályként indultak (az 1968/69-es tanévben még csak bányagépész-bányavillamossági szakon, egy évvel később már a vegyipari gépész szakon is), másrészt az 1969/70-es tanévtől kezdődően megfordult az eddigi hagyományos két „bányász” és egy „vegyész” osztály évfolyamonkénti beiskolázási aránya, s ez a szakágazati összetétel a beiskolázásban 10 éven keresztül (az 1978/79-es tanévig) megmaradt.

A középfokú technikusképzés megszüntetése, a szénbányászat visszafejlesztése, a várható újabb költözködés kedvezőtlenül érintette a középfokot, de szerencsére a 60-as évek néhány örömteli eseménnyel is szolgált az iskola számára. Ilyen események voltak: a **kapcsolatteremtés a komáromi Gépipari Technikummal (1964), a balatonszepezdi táborhely megszerzése (1965) és az első esti „bányászbballagás” megszervezése (1966). Mindhárom esemény hagyományt teremtett**, amely ma is színesíti az iskolai életet. Érdeemes tehát ezekről és előzményeiről röviden megemlékezni.

Az intézmény vezetői már az 50-es évek elején elhatározták, hogy kapcsolatot teremtenek valamely hasonló képzést folytató szocialista országbeli középiskolával. E célt szolgálta először az a látogatás, amelynek kapcsán 1956 szeptemberében iskolánk 35 diákja (köztük e sorok írója is), 7 nevelője, 1 orvos és 2 minisztériumi képviselő **Csehszlovákiába** utazott az iglói Bányagépészeti Technikum meghívására. Mivel a viszontlátogatás az 1956-os forradalom miatt elmaradt és ezzel a kapcsolat is megszűnt, 1958-ban a hasonló szakirányú **NDK-beli** zwickaui Bergingenieurschule középiskolával sikerült megteremteni egy tartósnak ígérkező kapcsolatot. A német és magyar diákok kölcsönös üdültetési akcióin túlmenően a cserelátogatások alkalmával a két iskola pedagógusai tanulmányozták egymás tanterveit, oktatási-nevelési módszereit, a tanulók egy-egy csoportja pedig a szakmai termelési gyakorlatokat kölcsönösen egymás országaiban végezte el. A gyümölcsözőnek induló kapcsolat sajnos néhány év múlva pénzügyi nehézségek miatt megszűnt.

Ezután az intézet 1964-ben Walcz József tanár révén a **komáromi Gépipari Technikum** tanáraival és diákjaival teremtett kapcsolatot, amely az évek múlásával mindinkább erősödött és bensőséges, baráti, tartós kapcsolattá mélyült. A két intézmény 1964 óta fennálló kapcsolatában hagyó-

mánná vált, hogy évenként két alkalommal a tanárok baráti összejevetelen, a diákok atlétikai versenyen találkoznak egymás intézetében. E találkozások mellett volt egy hosszú időszak, amikor évente egyszer a komáromi diákok az iskola balatonszepezdi táborában nyaraltak, cserébe pedig a Hell-es tanulók télen a Tátrába mentek sítáborba. Ez a csereüdülés a régi formában már nem funkcionál, és az összejevetelek száma is évi egy alkalomra csökkent, viszont helyette a szakmai területen bővült a kapcsolat, pl. azzal, hogy a diákok között tantárgyi versenyek kerülnek megrendezésre, a tanárok pedig kölcsönös óralátogatásokon vesznek részt.

Az iskola életének szerves részét képezi – már az 50-es évek közepétől folyamatosan – a nyári táborozás. Az első önálló sátortábort 1955-ben Zamárdiban szervezte az intézet, amelyet aztán minden évben újabb követett különböző balatoni és bükki táborhelyeken. 1965-ben végleges **önálló saját táborhelyet** sikerült szereznie az intézetnek **Balatonszepezden**, a Balatonpart közvetlen közelében. A kezdetben csak buja növényzettel benőtt telek hosszú évek szorgos munkája nyomán egyre otthonosabbá vált, s ma már rendelkezik mindazokkal a létesítményekkel és felszereléssel, amelyek biztosítják a kultúrált, kényelmes üdülés feltételeit. A tábor teljesen önálló, az anyagbeszerzésről és a főzésről is az iskola dolgozói gondoskodnak. 1965 óta évente 4-5 egymást váltó turnusban folyik a táborban a tanulók üdültetése. A pihenés és az élményszerű programok biztosítása mellett minden turnusnak megvan a maga külön speciális feladata is, amelynek megoldása tanárok közreműködésével, kötött foglalkozások keretében zajlik.

Az 1966 óta évenként megrendezett **esti fáklyás „bányászballagás”** a végzős Hell-es diákok külön búcsúja a várostól, amely kezdetben a felsőfokkal közös szervezésben, annak megszűnte után pedig kizárólag az iskola szervezésében bonyolódik le (A magyarországi iskolákban szokásos ballagás ma ismert formája a XVIII. században Selmecbányán működő Bányászati Akadémián alakult ki. Az akadémia megszűntével a miskolci és soproni egyetemisták után iskolánk is bekapcsolódott a „bányászballagások” hagyományos formáinak megőrzői sorába, kiegészítve azokat a helyi specialitásokkal...). A Hell-es diákok hagyományos esti ballagása Esztergom egyik leghangulatosabb eseményének számít, amelyet mindig több ezer ember figyelme, érdeklődése kísér végig a Béke tértől a Széchenyi térig terjedő útvonalon. A városháza elé érkező ballagó diákokat és kísérőit a város vezetői fogadják. Itt a Himnusz eléneklése után a végzős diákok nevében egy tanuló búcsúbeszédet mond, amire a rendszerváltás óta a polgármester vagy megbízottja válaszol. Ezután a „bányászballagás” befejezéséként a résztvevők közösen eléneklék a Bányászhimnuszt.

S ha már a hagyományokról esik szó, meg kell említeni, hogy mindmáig fennmaradt az iskolában a bányászoknál szokásos **„Jószerecsét!”** köszönési forma, és a **„Bányászhimnusz”** eléneklése a jelentős ünnepeinken annak ellenére, hogy már 1993-ban megszűnt nálunk a bányagépész képzés. Az előbbi hagyományok mellett a 90-es évek

közepe-vége felé újabbak is születtek. Ilyenek: a **végzett technikusok fületéssel összekapcsolt búcsúztatója** (1995. július), a **végzős technikusjelöltek szakestje** (1996. május), a **felvett 9. évfolyamos (elsős) tanulók avatása** (1986-tól csak kollégiumi, 1997-től már iskolai szervezésben is), 1995 októberétől az évenként 2 alkalommal megrendezett **közös tantestületi névnap összejövetel**, továbbá 1996 óta az új tanárokkal való ismerkedés céljából tartott **teadélután** szeptemberben és az **új tanárok avatása** decemberben, a téli szünet előtti utolsó tanítási nap délutánján. (Remélhetően hagyománnyá válik a **Szülők bálja** is, amelyet először 1998 februárjában rendezett meg az iskola).

E kis kitérő után folytatódják a krónika...

Az 1970/71-es tanév az időközben elkészült új (akkoriban talán még korszerűnek számító) **középfokú létesítményben** - a kollégiummal egybeépült iskolaépületben – **kezdődött meg, amely jelenleg is a tanulók otthona**. A tanműhelyt és a tornatermet a felsőfok megszüntéig közösen használta a két intézet, 1974-től azonban az előbbi két létesítmény újra a középfokhoz tartozik. Ezzel az 1970-ig területileg egységes épületrendszer megbomlott, ugyanis a tornaterem és tanműhely egymástól elkülönítve, a jelenlegi létesítmény kerítésén kívülre került.

Az iskola földszintjén lévő könyvtárról érdemes megjegyezni, hogy a könyvtárhelyiség belső kialakítása és a könyvtárhasználat szervezeti rendszere az évek során jelentősen megváltozott, modernizálódott, s végül szabadpolcos rendszerrel olvasóteremként is működő könyvtárrá alakult. Ez döntően **Kadosa Árpádnak**, az iskola volt magyar-történelem szakos tanárának köszönhető, aki 1969-ben került az iskolához és közvetlen nyugdíjba vonulása után még sokáig, 1975-től 1993-ig (18 éven át: 79 éves koráig!) a könyvtár lelkes, szakszerű, lelkiismeretes vezetőjeként dolgozott. Idős korában egy könyve is megjelent, amelyben a II. világháborús élményeit dolgozta fel „Viszontlátásra, hadnagy úr” címmel. Életútja a Könyvtáros című folyóirat 1987/2. számában olvasható, amelyben 8 oldalas cikk foglalkozik a személyével (az ekkor 72 esztendő Kadosa Árpáddal történt beszélgetés szövege „Két hivatás vonzásában” címmel jelent meg a lapban).

Az 1970-ben átadott kétszintes iskolaépület kb. 15 éven át még elegendő helyet biztosított az oktatás számára, de a későbbi évek során egyre nehezebb szervezési feladatot jelentett a tanulócsoportok elhelyezése, amelyek főleg az osztálybontások miatt szaporodtak. A jelenleg folyó 5 éves technikusképzés tovább növelte a tanterem gondokat, amelyek megoldása már csak a kollégium és a tanműhely épületében kialakított helyiségek felhasználásával vált lehetővé.

Idé kívánczik annak a sajnálatos ténynek a megállapítása is, hogy napjainkig (e jubileumi évkönyv elkészültéig) **az iskola, a kollégium és a tanműhely épületeinek műszaki állapota kívül és belül egyaránt rendkívül leromlott**. Különösen a tetőszerkezetek szigetelése, az iskola és a kollé-

gium külső vakolata ment tönkre. Eddig csupán a legégetőbb károk helyreállítására és a helyi tetőbeázások időleges megszüntetésére adódtak anyagi lehetőségek, de hosszabb távra csak egy komoly felújítás jelentene megoldást. Az ehhez szükséges nagy összeg előteremtésére azonban a közeljövőben kevés a remény...

Az 1971-es és az 1972-es év a nappali tagozaton végzett technikusok búcsúévei voltak: **1971-ben a bányagépész-bányavillamossági szakon, 1972-ben pedig a vegyipari gépész szakon tettek érettségi-képesítő vizsgát utoljára a technikus jelöltek** (Nappali képzés keretében technikus osztályokat csak az 1985/86-os tanévtől lehetett újra beiskolázni, de ekkor már egy évvel megemelt, 5 éves képzési idővel).

A technikumok megszüntetésével a középfokú technikusképzésnek egy új formáját hozták létre országos érvénnyel: a szakiránynak megfelelő legalább 2 éves szakmai gyakorlat elvégzése után, szakközépiskolai bizonyítvány vagy szakmunkás bizonyítvány és gimnáziumi érettségi birtokában jelentkezni lehetett technikus-minősítésre a kijelölt szakközépis-kolákban, ahol meghatározott óraszámú tanfolyami képzés (vagy egyéni felkészülés) után a pályázók technikusminősítő vizsgát tehetek az illetékes Állami Technikusminősítő Bizottság előtt. A sikeres vizsgát tett hallgatók a szak speciális jellegét feltüntető technikus oklevelet kaptak. Iskolánk **az 1973/74-es tanévtől három szakon** – bányagépész, bányavillamossági és vegyipari gépész szakon - kapott megbízást a **technikusminősítő tanfolyamok** megtartására, a vizsgáztatás lefolytatására és az oklevelek kiadására. Ezek a tanfolyamok 1990-ig folytak az iskolában és ezideig több mint ezren – köztük sokan a nálunk szakközépis-kolát végzetek is - szerezték meg a technikus oklevelet. Közel ezren végeztek iskolánkban a **dolgozók levelező tagozatán** is, amelyen már kezdettől folyt az oktatás a nappali tagozattal megegyező képzési céllal egészen 1986-ig.

1974-től az intézet a NIM felügyelete alól az Oktatásügyi Miniszterium hatáskörébe került.

1975-ben ünnepelte az intézmény a technikumunk megalapításának 25 éves évfordulóját, amelynek alkalmából az iskolavezetőség jubileumi évkönyvet adott ki. Az ünnepség keretében az intézményből hárman a Nehézipar Kiváló Dolgozója kitüntetésben részesültek: dr. Beluch Zoltán gazdasági igazgató, Kégel Tamás kollégiumvezető, Kornreich Ferenc tanár.

A jubileumról megemlékezve a Magyar Szénbányászati Tröszt vezérigazgatója levelet küldött az iskolának, amelyben hangsúlyozta az itt folyó szakképzés fontosságát, szerepét, és elismerését, köszönetét fejezte ki a tantestületnek a lelkiismeretes oktató-nevelő munkáért, amely azt eredményezte, hogy **a végzett tanulóink szakmai és emberi szempontból egyaránt példamutató helytállást tanúsítottak és jelentős sikereket értek el a munkahelyeken.** A levélben megfogalmazott elismerő vélemény a nevelőtestület eddigi munkájáról lényegében azoknak a megállapításoknak az ösz-

szégezése is lehetne, amelyeket ezidőtájt egy felmérés során a különböző üzemek, intézmények vezetői tettek az ott dolgozó volt Hell-es diákok véleményezése kapcsán. A felmérést Varga Tibor tanár végezte. (A felmérésre vonatkozó adatokról és a beérkezett írásos véleményekből a 25 éves jubileumi évkönyv tartalmaz részleteket).

1976-ban személyi és strukturális változás történt a vezetőhelyettesi posztokon. Ebben az évben ugyanis **Nekovetics Oszkár** bányagépészmérnök – aki 1961-ben került az iskolához és 1963-tól egyszemélyben látta el a műszaki igazgatóhelyettesi és műhelyfőnöki teendőket – 15 éves meghatározó szerepet betöltő, igen eredményes munkavégzés után **megvált az iskolától** (Őt megelőzően a műszaki igazgatóhelyettesi munkakört 1961-63-ig Iván Lajos villamosmérnök, a műhelyfőnöki munkakört pedig 1954-62-ig Buza József műszaki tanár töltötte be). **Ekkor az igazgató úgy határozott, hogy különválasztja a műszaki igazgatóhelyettesi funkciót a műhelyfőnöki funkciótól.** Ezért a tanári karból műszaki igazgatóhelyettesnek **Koós Károly** gépészmérnököt, műhelyfőnöknek **Szepesi Zoltán** műszaki tanárt, üzemmérnököt nevezte ki (Koós Károly 1963-ban, Szepesi Zoltán 1965-ben került az iskolához).

Érdeemes megemlíteni Nekovetics Oszkár nagyszerű kezdeményezését, amelynek a 60-as évek elejétől történt bevezetése sokáig jelentős szerepet játszott az iskolánkban az érettségi-képesítő vizsgák szakmai színvonalának, rangjának emelésében. Ennek értelmében a szakmailag legjobb képességű technikus-jelöltek az utolsó évben ú.n. szakdolgozat és vizsgamunka elkészítésére kaptak lehetőséget. A kiadott szakdolgozatok témaköreit a szaktanárok úgy állították össze, hogy azok a gyakorlat számára hasznos, újszerű elemeket tartalmaztak és a képesítő tárgyak komplex tananyagának ismeretén túlmenően igényelték a tanulók szakirodalmi „búvárkodását”, tájékozottságát is. A szakdolgozatos tanulók az érettségi-képesítő vizsgán a beadott szakdolgozatuk megvédésével nyerték el a képesítő szaktárgyak vizsgajegyeit.

Az 1975-78-ig terjedő 3 éves időszakban változatlan formában és a két szakirány változatlan arányai mellett (1 „bányász”, 2 „vegyész”) folytatódott tovább a beiskolázott évfolyamok szakközépiskolai képzése.

Az 1978/79-es tanévben azonban **a 10 évvel korábban beindult szakközépiskolai képzést a bányagépészeti-bányavillamossági szakon szakmunkásképzési célú szakközépiskolai forma váltotta fel, amely érettségi mellett bányaelektrolakatos szakmunkás bizonyítványt is adott a végzett tanulóknak.** A vegyipari gépész osztályoknál megmaradt a korábbi képzési forma (Ebben a tanévben 2 bányaelektrolakatos és 1 vegyipari gépész osztály indult).

1979-ben megváltozott az iskola elnevezése, az új neve **Hell József Károly Nehézipari Gépészeti Szakközépiskola** lett. Ugyancsak ebben az évben **vonult nyugdíjba Karakas Lajos igazgató** is, aki 28 évet töltött az

iskolánál, amelyből 22 évig igazgatói feladatkörben dolgozott. Ekkor az 1979/80-as tanév befejezéséig **Ági Sándor** általános igazgatóhelyettes kapott megbízást az igazgatói teendők ellátására.

Az 1979/80-as tanévben a Magyar Villamos Művek Tröszt igénye alapján **beindult az iskolában (az országban elsőként)** szakközépiskolai formában a középfokú **erőműgépész képzés is**. Ilyen végzettséggel először 1983-ban kerültek ki tanulók az iskolából. A 3 szak megjelenésével az 1979-85-ig terjedő időszakban (6 éven át) az első évfolyamokon egy-egy bányaelektrolakatos, vegyipari gépész és erőműgépész osztály indult.

1980 szeptemberétől az esztergomi Bottyán János Szakközépiskola tantestületéből **Gárdai Zoltánné** műszaki tanár került az iskola élére, aki 1990-ig vezette az intézetet (Az igazgatónő 1975-85-ig országgyűlési képviselőként is tevékenykedett, melynek elismeréseként 1983-ban a Munka Érdemérem ezüst fokozatával tüntették ki).

Az 1980-as években tovább erősödött az iskolát patronáló üzemekkel való jó kapcsolat, amelynek köszönhetően a Dorogi Szénbányák, a Kőbányai Gyógyszerárugyár Dorogi Gyáregysége, a Magyar Viscosa, a Magyar Villamos Művek Tröszt, az Erőmű Vállalatok jelentős támogatást nyújtott a kívánt szintű szakmai képzés feltételeinek megteremtéséhez és fejlesztéséhez.

Az 1980-as évek kezdetét megelőző 10 éves időszak alatt a vezetői posztokon bekövetkező személycserék mellett a tanári kar is jelentősen (kb. 30 %-ban) kicserélődött és a létszáma is néhány fővel gyarapodott. Ezek a változások részben személyes okok miatt, részben az iskola képzési irányának bővülése miatt következtek be. A személyi változások több területen más stílust, új szint, új lendületet, friss vérkeringést hoztak az intézet életébe. Ennek egyik pozitív eredménye többek között a **Hell Diákszínpad megújulása** volt, melynek révén ismertté vált, hírnevet szerzett az intézmény falain kívül is. Igaz, kultúr csoportja (sőt sokáig énekkara is) már az 1950-es évek közepétől volt az iskolának, de tevékenysége főleg csak az iskolai ünnepségek, műsoros rendezvények lebonyolítására korlátozódott, így a nem ritkán nagyszerű műsorait csak egy szűkebb hallgatóság nézhette illetve ismerhette meg. 1979-től **Dr. Söröss Gábor** magyar-történelem-angol szakos tanár **patronálásával a Hell Diákszínpad működésének egy igen sikeres időszak kezdődött el**, s tevékenysége az évek során mindinkább gazdagodott, egyre szélesebb körben vált ismertté és szerzett elismerést. Műsoraik színvonalasak, élményszerűek, változatosak voltak, összeállításuk mindenkor az aktualitás és a hallgatóság összetételének figyelembevételével történt. A diákszínpad tehetséges tagjai meglepő hozzáértéssel és biztonsággal adták elő műsoraikat, amelyek részben irodalmi összeállítások (versek, prózák, dalok, táncok), részben színdarabok voltak. Miután Dr. Söröss Gábor 1990-ben megvált az iskolától, **Varga Péter** történelem-könyvtár szakos tanár **vette át a Hell Diákszínpad vezetését**. Az ő fiatalos, lelkes, szakértő és

fáradhatatlan munkája révén a **Hell Diákszínpad sikerei még magasabbra íveltek**. A társulat a különböző seregszemléken, versenyeken elnyerte a leg-rangosabb csapat- és egyéni alakítás díjait több esetben is (Mint a későbbiek során kiderült, a társulat tagjai közül Sághy Tamás, Fandl Ferenc, Szentessy Attila színészként, Hámos László művelődésszervezőként folytatta pályafutását). Kár, hogy a Hell Diákszínpad példátlan sikersorozata Varga Péter iskola-váltása (a „Bottyán”-ba való távozása) miatt az 1995/96-os tanévben véget ért. „Feléledése” „csupán” azon múlik, hogy mikor kerül a Hell-hez ismét olyan tanár, aki a diákszínjátászás patronálását szívügyének tekinti...

A diákszínpad részletesebb tevékenységéről, műsorairól, elért sikereiről, kiemelkedő szereplőiről az 50 éves jubileumi évkönyv külön fejezetben emlékezik meg.

Ugyancsak külön fejezet ismerteti ebben az évkönyvben az iskola 50 éves **sportéletét**, amely az iskolatörténet szerves részét képezi, ezért - ha csak röviden is – szólni kell róla.

A 70-es évek közepén két új testnevelő tanár (**Besey Gyula és Magassy Lajos**) kezdte meg munkáját az iskolában a régiek helyett (Később, 1993-ban Besey Gyulát **Bodrogai Gyula** váltotta fel). Megjelenésükkel tovább folytatódott a hagyományosan magas színvonalú iskolai sportmunka, melynek eredményeként a versenysport újabb sportágaiban is kimagasló egyéni és csapatteljesítmények születtek, sok dobogós és számtalan egyéb értékes helyezést értek el a tanulók az évente megrendezett városi, megyei, területi és országos bajnokságokon. Tovább szaporodott az iskola falai között kibontakozó tehetséges sportolók száma, akik közül többen ifjúsági, majd felnőtt válogatottak lettek, s elismerést, hírnevet szereztek önmaguknak és az iskolának a sport területén.

Említésre méltóak azok a kevésbé látványos, szerényebb eredmények is, amelyeket **Mihalovics Sándor** matematika-fizika szakos tanár diákjai mutattak fel több éven át ebben az időszakban. Sokan részt vettek a Középszintű Matematika és Fizika Lapok kísérleti pályázatain, feladatmegoldó versenyein és ezeken értékes egyéni és csapathelyezéseket értek el, dicséretet, pénzjutalmat kaptak. Nagy számban bekapcsolódtak a tanulók az Élet és Tudomány „Gondolkodás iskolája” rovatában megjelent feladatmegoldó versenybe és több dicsérő oklevelet nyertek.

Figyelemre méltó az a jelentős mennyiségű és nagyértékű **társadalmi munka** is, amelyet az iskola tanulói végeztek ebben és az ezt megelőző, illetve követő időszakban egyaránt Esztergom-Kertvárosban és más helyeken (építkezéseknél, sportpályák építésénél, tereprendezéseknél, parkosításoknál, mezőgazdaságokban, építőtáborokban stb.).

Természetesen nem kevésbé voltak és maradnak fontosak azok az **iskolai és iskolán kívüli** tovább gazdagodó **programok**, változatos tanári és tanulói tevékenységi formák sem, amelyek az oktató-nevelő munka hatékonyságát, a közösségi szellem és az iskola külső kapcsolatainak kialakítását

illetve elmélyítését szolgálták (korrepetálások, szakkörök, sportkörök, klub-foglalkozások, szemléltetőeszközök készítése, rendezvények, versenyek, vetélkedők, kiállítások, előadások, tanfolyamok, üzemlátogatások, kirándulások, túrák, táborozások stb.).

Az előzőekben ismertetett tevékenységek mellett érdemes még néhány - az 1980-84-es időszakra eső - eseményt, történést feljegyezni a krónika számára (a lista nem teljes, **szubjektív válogatás** alapján készült).

1980-ban a **Hell Klub** másodízben is elnyerte a Kiváló Ifjúsági Klub címet és mellé pénzdíjalmat kapott (A klubot **Dombrády József** kollégiumi nevelőtanár vezette).

1981-ben volt a **dorogi bányászkodás 200 éves évfordulója**, amelynek ünnepségsorozatába az iskola tanulói is aktívan bekapcsolódtak: tablókkal, modellekkel segítették a kiállítás megrendezését és részt vettek az ünnepségeken.

Ebben az évben alakult ki az **iskolai sportudvar** és készült el az iskola előtti **futópálya**.

1982-ben a Mecseki Szénbányák újságban közzétett pályázati felhívására az iskola **bánya-elektrolakatos tanulói** küldtek be **pályamunkát**, melynek alapján a szóbeli vetélkedőre is meghívást kaptak, s végül összesítésben az 1. és 2. helyet szerezték meg.

1982-ben jutott el az **első bánya-elektrolakatos** középfokú szakmunkásképzési célú **évfolyam** az érettségi-képesítő és szakmunkásvizsgához. A két osztályból részt vett 35 fő mindegyike **eredményes vizsgát tett** (A vizsga átlaguk 3,5, ezen belül a gyakorlati vizsga átlaga 4,1 volt).

1982-ben rendeztek először **megyei szintű szakmai tanulmányi versenyt a bánya-elektrolakatos tanulók számára**, amelyen az iskola egyik diákja a 2. helyen végzett. A következő évben az 1. és 2. helyet, majd a 4., 5., 6. helyet szerezték meg az iskola tanulói.

Az 1982/83-as tanévben került sor az **5 napos munkahét** bevezetésére.

1983-ban **végzett az** országos viszonylatban is **első eróműgépész osztályunk**, amelynek mind a 27 tanulója sikeres érettségi-képesítő vizsgát tett.

1984-ben kapta meg iskolánk az **első számítógépet** az országos program keretében.

1984-ben a középfokú képzési célú szakközépiskolák részére is megrendezték az első **Országos Szakmai Tanulmányi Versenyt (OSZTV)**, amelynek döntőjébe már ekkor – s azóta is néhány év kivételével minden évben - bejutottak a **tanulóink** és ott **igen eredményesen szerepeltek**.

A verseny házi selejtezővel indul, amelyet országos elődöntő, majd országos döntő követ. A versenykiírás szerint a döntő első 10 helyezettje

(1992-től az első 15 helyezett) mentesül a szakmai elméleti tárgyak, valamint a szakmai gyakorlat érettségi-képesítő vizsgája alól – ezekből vizsga nélkül jeles osztályzatot kap – és az érettségi bizonyítvány birtokában felvételi vizsga nélkül kerülhet be az általa megjelölt műszaki felsőoktatási intézménybe (A szakmai tárgyak vizsgája alól mentesített tanulók körét időközben tovább bővítették).

Iskolánkból az OSZTV döntőjében 1999-ig az **első 10 hely** egyikét 6 tanuló szerezte meg. Ők név szerint időrendi sorrendben a következők: 1986-ban Vajda Gyula **2. hely**, 1987-ben Erdélyi Zoltán **4. hely**, Czunyi Zoltán **10. hely**, 1988-ban Fekete Norbert **5. hely**, Velencei Zoltán **7. hely**, 1990-ben Tóth Zoltán **7. hely**.

Rangot jelentenek az OSZTV döntőjében elért **11.-15. közötti helyezések** is, amelyek valamelyikéből 1999-ig 6 tanulónknak jutott. Közülük a legsikeresebbnek Mozdényi Béla tekinthető, aki 1992-ben rövid időn belül két értékes 13. helyezést szerzett: egyiket az OSZTV döntőjében, a másikat a döntőt követően az először megrendezett osztrák-magyar szakmai tanulmányi versenyen (A tanuló az előbbiért a képesítő vizsga tárgyaiból jeles minősítést kapott és felvételi nélkül került be az egyetemre).

Az egyéni sikerek mellett csapat-siker is született: 1986-ban a Tata-bányai Napok keretében rendezett megyei szintű számítástechnikai versenyen 1. helyezést ért el az iskola 3 fős csapata. A csapat tagjai – Rozman Richárd, Schlay József, Cserfalvy Gábor - jutalmul 1-1 számológépet és emléklakettet kaptak. A csapat vezéregyénisége, Rozman Richárd „ráadásul” a városi matematikai versenyen a 2. helyezést szerezte meg, s ezért külföldi utat nyert.

Ugyancsak 1986-ban a technikus első évfolyamról Juhász Sándor az Irinyi János kémiai megyei versenyen 4. helyezést ért el, 1 évvel később pedig az országos döntőben a 18. helyen végzett.

Az 1988-as év újabb számítógépes sikereket hozott az iskolának: a Budapesti Tavasz Fesztiválon az oktató programok országos versenyén 2 tanuló dicséző oklevelet, 1 tanuló könyvjutalmat kapott, az országos munkavédelmi számítógépes pályázaton pedig 1 tanuló pénzjutalomban részesült.

Az előzőekben ismertetett tanulmányi sikerek mellett feltétlenül említésre méltó az az eset, amely a segítőkészségnek, együttérzésnek újabb példáját szolgáltatta az intézmény részéről. 1985 novemberében – míg az intézet mezőgazdasági munkán vett részt – **a negyedik bányaelektrolakatos osztály Sebestyén István** osztályfőnök **vezetésével** önkéntes elhatározásból a **földrengés sújtotta Berhidára utazott 1 hetes társadalmi munkára** a földrengéskárok helyreállítási munkáiban való részvétel céljából. A tanulók és az osztályfőnök napi 10-12 órás lelkiismeretes, nehéz fizikai munkával komoly segítséget nyújtottak a helybelieknek (Erről a Magyar Hírlap 1985. október 14-i száma és a Dolgozók Lapja 1985. október 22-i száma is megemlékezett. Az utóbbi „Köszönet Berhidáról” címmel).

Az 1984/85-ös tanévben került sor utoljára az 1-1 szakközépiskolás bányá-elektrolakatos, vegyipari gépész és erőműgépész osztályaink beiskolázására (Így az 1968-ban országosan bevezetett szakközépiskolai képzés az iskolában 1988-ban szűnt meg mindhárom szakon).

Az 1980-as évek közepén a középfokú szakképzés oktatási rendszerében ismét változás történt: a technikusképzésnek egy új, 5 éves képzési formája indult meg. Így iskolánkban az **1985/86-os tanévben** a Gépészeti Technikusi Szak mindhárom ágazatán (a bányagépész, a vegyipari gépész és az erőműgépész ágazaton) 1-1 első osztály kezdte meg tanulmányait az új technikus tantervek szerint (A szaktárgyak és a szakmai gyakorlatok nevelési és oktatási terveinek elkészítésében – akárcsak az előző évtizedekben minden esetben – az iskola szaktanári jelentős munkát végeztek). Az új tantervek szerinti ágazatonkénti beiskolázás azonos módon folytatódott a következő három tanévben is, sajnos osztályonként egyre csökkenő létszámmal...

A technikusképzés eszközrendszerének, tárgyi feltételeinek biztosítására a patronáló üzemek (Dorogi Szénbányák, Magyar Villamos Művek Tröszt, Erőmű Vállalatok, KÖGYO, stb.) nagymértékű támogatása mellett a tanműhely kollektívája is jelentős fejlesztő, korszerűsítő munkákat végzett.

Amilyen örömet jelentettek a tanulmányi téren élenjáró tanulók szép sikerei, a tartalmas, sokszínű, eredményes iskolai és kollégiumi munka, az intézmény eszközrendszerének gyors fejlődése, gyarapodása, a nevelőtestület egyre növekvő igénye és önkéntes részvétele a legkülönbözőbb önképzési, továbbképzési formában, annyira elszomorító volt az a tény, hogy a **beiskolázás ezekben az években egyre nagyobb gondot jelentett az intézménynek.**

A jövőbeni beiskolázási gondok enyhítésére, s egyben a technikai fejlődés igényeinek kielégítése érdekében az iskolavezetőség – az irányító szervek támogatását elnyerve – úgy határozott, hogy az 1989/90-es tanévtől kibővíti a „hagyományos” technikusképzést mindhárom ágazaton olyan számítástechnikai képzéssel, amely a hagyományos technikus munkakörök ellátásán kívül lehetőséget ad számítógépes munkakörök ellátására is, továbbá magasszintű számítógépes felhasználói továbbképzés alapjainak lerakására. E képzés keretében a tanulók 5 éven át felemelt óraszámban tanulnak számítástechnikát, és képesítő vizsgát tesznek belőle. Miután a kerettantervek kidolgozása és elfogadása már korábban megtörtént, továbbá a képzés feltételei adottak voltak, így **az 1989/90-es tanévben a beiskolázás már számítógépes képzéssel kibővített gépészeti technikus szakra történt mindhárom ágazaton** (A javaslat felvetése, s az óratervek, kerettantervek kidolgozása **Fülöp Tamás** mérnök-tanár nevéhez fűződik). A technikusképzésnek ez a helyileg megújított és a megfelelő időben bevezetett formája – mint az a későbbiekben beigazolódott – helyes, időszerű és az iskola történetében igen jelentős kezdeményezésnek bizonyult, amelyre alapozva **2 év**

elteltével újabb iskolai reformok bevezetésére ill. profilbővítésre kerülhetett sor a technikusképzésben. Ezt megelőzően azonban történt néhány olyan esemény, amelyet az iskolatörténet számára fontos feljegyezni.

1990. március 12-13-14-én 3 napos ünnepségsorozat keretében ünnepelte meg az iskola a megalapításának 40 éves évfordulóját, amelynek alkalmából jubileumi évkönyvet és emlékplakettet adott ki az intézmény vezetősége. A jubileumi ünnepséget főleg a tanműhelyben megrendezett kiállítás és az iskolában megtartott öreg-diák találkozó tette emlékezetessé a résztvevők számára.

1990. május 28-án rendkívüli értekezletre jött össze az intézmény nevelőtestülete, hogy új igazgatót válasszon Gárdai Zoltánné helyére, akinek a megbízása a tanév befejezésével lejár. Ezt megelőzően az igazgatói cím elnyerésére a jelentkezőknek pályázatot kellett benyújtaniuk, amelynek tartalmát a tantestület tagjai megismerhették.

Két pályázó jelentkezett: Fülöp Tamás vegyipari gépészmérnök, mérnök-tanár, aki 1958-62-ig az iskola tanulója volt és 1972 óta a tantestület tagja és **Dér Imre** matematika-fizika, számítástechnika szakos tanár, aki 1980-ban került az iskolához. Az értekezlet során a pályázatok tartalmának és a pályázók alkalmasságának megvitatása után titkos szavazásra került sor, amelynek eredményeként **Dér Imre** – a tantestület 66,7 %-ának bizalmát elnyerve – kapott megbízást az intézmény vezetésére az 1990/91-es tanévtől kezdődően 5 éves időtartamra. A politikai rendszerváltásnak köszönhetően az iskola történetében ez volt az első olyan eset, amikor az igazgatót demokratikus választás alapján nevezték ki.

Az 1990/91-es tanév kezdetén a vezetőhelyettesi posztokon is változás történt: Koós Károly műszaki igazgatóhelyettes lemondott a tisztségéről, helyére **Szepesi Zoltán** korábbi műhelyfőnök került, az új műhelyfőnök (gyakorlati oktatásvezető) pedig **Varga Tibor** műszaki tanár, üzemmérnök lett, aki 1960-64-ig az iskola tanulója volt és 1965 óta a tantestület tagja (Koós Károly és Szepesi Zoltán egyaránt 1976-tól töltötték be a korábbi vezetőhelyettesi megbízásukat). 1990. november 1-jén a kollégium élén is személycsere történt: Porubszky Istvánt – aki 1989. szeptember 1-jén került a kollégium élére Varga János helyett - **Kovács Jenő** testnevelő tanár, kollégiumi nevelő váltotta fel, aki 1965-ben lett a tantestület tagja.

Félév elteltével Szepesi Zoltán bejelentette lemondását; ezután 1991. március 1-jétől **Kornreich Ferenc** villamosmérnök, mérnök-tanár kapott megbízást a műszaki igazgatóhelyettes feladatkörének ellátására, aki 1953-57-ig az iskola tanulója volt és 1963-ban lett a tantestület tagja.

1990 novemberében a tanműhelyben nagyszabású munkálatok kezdődtek: szintmegosztással 2 számítógép-terem építése és a hidraulika-pneumatika laboratórium kialakítása a villamos laboratórium leválasztásával. A munkák 1991 áprilisában fejeződtek be. Az építkezések, valamint a ter-

mek berendezésének költségeit részben pályázatokon nyert összegből, részben szakképzési támogatásokból sikerült biztosítani.

Az 1991/92-es tanév – az elmúlt tanévhez hasonlóan – ugyancsak **vezetőhelyettesi változással** indult: Ági Sándor általános igazgatóhelyettes nyugdíjba vonult s helyére **Kora Antal** magyar-történelem szakos tanár került, aki 1973 óta tanít az iskolában (**Ági Sándor** kémia-fizika szakos tanár 1961-ben lett a tantestület tagja és 1964-től nyugdíjba vonulásáig folyamatosan – tehát 27 éven át – töltötte be az általános igazgatóhelyettesi tisztséget. Később óraadóként több esetben is részt vett az iskola oktató-nevelő munkájában).

Az iskola-krónikában feltétlenül megérdemel néhány soros megemlékezést az intézmény ezidáig legrégebb dolgozója, aki ugyancsak 1991-ben ment nyugdíjba: **Várnai Istvánnéról** van szó, akit mindenki csak egyszerűen **Jucikának** szólított és az iskola-titkári teendőket látta el. 1952-ben, alig 16 évesen került az iskolához, ahol 39 éven át az iskola vezetőinek közvetlen beosztottjaként dolgozott. Munkaköréből adódóan a legtájékozottabb, legjobb ismerője volt minden olyan eseménynek, változásnak, amely az intézmény történetét végig kísérte, és ezeket a történéseket rendkívül jó memóriája révén emlékezetébe is tudta tartani. A munkájáról, a munkatársaival és a diákokkal való kapcsolatáról mindenki a legnagyobb elismerés hangján beszélt, s emiatt az őt ismerőknek bizonyára kedves emlék marad a személye.

Jucikát az iskola-titkári munkakörben **Bartus Károlyné (Manyika)** követte, akit a kedvessége, megnyerő egyénisége, lelkiismeretes, hozzáértő munkája miatt a munkatársai és a diákok egyaránt megkedveltek, szeretnek és becsülnék.

1991 szeptemberében – egy korábban felterjesztett kérés eredményeként – az iskolához szerződött egy Amerikából érkezett angol nyelvtanár (Lerry Meyer), aki félévig segítette az angol nyelv oktatását (Az angol és német nyelv oktatása az 1989/90-es tanévben történt bevezetése óta kiemelt szerepet tölt be az iskolában folyó szakképzés mellett).

Már korábban felismerhető volt, hogy a gazdasági életben elindult szerkezetátalakulás a szakképzés eddigi rendszerének szükségszerű megújítását fogja igényelni. Ezt megelőzve **a tantestület** – miután kidolgozta a szükséges dokumentációkat – **a technikusképzésben két újszerű kísérleti képzés bevezetésének engedélyezését kérte és kapta meg a Művelődési és Köznevelési Minisztériumtól.**

Az egyik kezdeményezés lényege, hogy az 5 éves számítástechnikai képzéssel bővített technikusképzés során egy korszerűsített, egységes műszaki tananyaggal 4 éven át minden ágazaton **közös alapot képező képzés** folyik és a speciális képzésre csak az érettségi után, az 5. tanévben kerül sor, miáltal a pályaválasztás korhatára 2 évvel későbbre, azaz 18 éves korra tolódik ki.

A másik kezdeményezés: egy **új ágazati képzés (a vezérlési-számítástechnikai ágazat) beindítása** az eddigi bányagépész-képzés kiváltására, amely iránt megszűnt az érdeklődés a szénbányászat területén bekövetkezett válsághelyzet miatt.

Mindkét előző kezdeményezés ötletadója és az új ágazati képzés szakirányú tantervének kidolgozója **Szepesi Zoltán** volt, de az egyes ágazatok részletes tanterveinek elkészítése összehangolt csapatmunkát igényelt, melyben az iskola szinte teljes műszaki gárdája részt vett (E tantervek szerinti képzési formát később a szálhalombattai Széchenyi István Szakközépiskola és a pécsi Hevesi György Műszaki Szakközépiskola is átvette tőlünk).

Az előzőekből következően **az 1991/92-es tanévben a beiskolázott első évfolyam mindhárom osztályában már a közös alapozású képzés tantervei alapján kezdődött meg a tanítás és a 3. évfolyam egyik osztálya a vezérlési-számítástechnikai ágazaton folytatta tanulmányait.** (A közös alapozású képzés szerint oktatott tanulók – az 5. évben választható képzésnek megfelelően - a következő végzettségeket adó technikus oklevelek megszerzésére kaptak lehetőséget: vegyipari gépész-számítástechnikai technikus, erőműgépész-számítástechnikai technikus, vezérlési-számítástechnikai technikus, bányagépész-számítástechnikai technikus).

Később, az előző ágazatokra történő első jelentkezések során kiderült, hogy a bányagépészet a megújított képzés ellenére sem jelentett vonzereőt a tanulók számára, így a **bányagépész technikus képzés - amely** még a megelőző eredeti tantervek szerint folyt – **1993-ban megszűnt.** Hasonló sorsra jutott a számítástechnikai képzéssel bővített **erőműgépészet is 1996-ban.** Csupán a másik két ágazat (a vezérlési-számítástechnikai és a vegyipari gépész-számítástechnikai ágazat) tartja még magát, de az elindított formában 2002-ig ezek az évfolyamok is „kifutnak”, fokozatosan átadva helyüket azoknak az osztályoknak, amelyek az 1995/96-os tanévtől kezdve az ún. világbanki modell tantervei épülve folytatják tanulmányaikat, és a szakmai képzettségüket az Országos Képzési Jegyzékből (OKJ-ből) az iskola által felkínált technikus szakokon szerezhetik meg.

Mivel az iskolában folyó képzés néhány év alatt jelentősen átférmálódott, indokoltá vált az iskola nevének megváltoztatása is, amelyet a fenntartó Esztergom Városi Önkormányzat 1991. december 1-jei hatállyal hagyott jóvá. A tantestület javaslatára az iskola új neve: **Hell József Károly Műszaki Szakközépiskola** lett.

Az 1991/92-es tanév történéseihez tartozott még a következő két jelentősebb esemény:

1992. január 1-jétől az intézet fenntartása átkerült a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat hatáskörébe, de az intézmény tulajdonjoga az Esztergom Városi Önkormányzaté maradt.

1992 júliusában az intézmény segítésére két alapítvány került bejegyzésre: a Hell Szakközépiskola Alapítvány és a Hell Balatoni tábort Alapítvány.

Az 1992/93-as tanévben ismét három első osztály indult; az oktatás az első és a harmadik évfolyamon az előző tanévvél megegyező típusú struktúra szerint történt, a többi évfolyamon pedig a megkezdett képzési modellre épülve folytatódott tovább. Ebben a tanévben végzett utolsóként az az évfolyam a vegyipari gépész, erőműgépész és bányagépész ágazatokon, amely még az eredeti (az 1985/86-os tanévben bevezetett) tantervek szerinti „hagyományos” képzésben részesült. Úgy adódott, hogy búcsúzóul éppen ezen évfolyam diákjait érte az a megtiszteltetés, hogy a ballagási ünnepségük alkalmából avatta fel és adta át a megyei önkormányzat képviselője a **közadakozásból megvásárolt új iskolazászlót**. Az ünnepség megtartására – az eddigi helyszínektől eltérően – a felújított tornateremben került sor.

1993-ban végzett iskolánkban az utolsó bányagépész osztály, s ezzel éppen az a szakirányú képzés szűnt meg, amelynek érdekében az iskolát 1950-ben létrehozták... (Tárgyi emlékként csupán egy bányabeli fejtőgépet tartott meg az intézmény, amelyet a tanműhely előtt állított fel, emlékeztetve az utókort arra, hogy valamikor bányagépész képzés folyt az iskolában...).

Az 1993/94-es tanévben az iskola iránt az eddigieknél lényegesebb nagyobb érdeklődés mutatkozott meg a végzett 8. osztályosok részéről, ezért ekkor - a változatlanul közös alapozású képzés tantervei szerint induló – első évfolyamon a fenntartó megyei önkormányzat engedélyével **4 első osztály** kezdhette meg a tanulmányait, ami eddig példátlan és igen örvendetes eset volt az iskola történetében (Ezzel a tanév kezdetén az iskola tanulóinak létszáma 447 fő lett). Sajnos, a négy első osztályt a 3. évfolyam elérésekor (az 1995/96-os tanév kezdetén) az iskolavezetés kénytelen volt összevonással három osztályra redukálni a két év alatt bekövetkezett nagyarányú lemorzsolódások miatt.

Az 1993/94-es tanév második feléhez fűződik a következő két esemény.

Az egyik: a sokrétű intézményi munka jövőbeni ellátásának támogatására 1994. február 28-án megalakult a 9 tagú **Iskolaszék**, amelybe egyformán 3-3 főt delegált a megyei önkormányzat, az iskola tantestülete és a szülői munkaközösség. Sajnos, az Iskolaszék működése nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, ezért 5 éves fennállása után az iskolavezetés javaslatára megszűnt a létezése.

A másik esemény marandó emlékként jegyezhető fel: **1994. július 7-8-án** a Gépipari Tudományos Egyesület Oktatási Tanácsának felkérésére és közreműködésével **iskolánk rendezhette meg a Hidraulika-Pneumatika Oktatók V. Országos Tanácskozását**. Ez igen nagy megtiszteltetést jelentett az intézmény számára, mert a tanácskozás rendezési jogát most első íz-

ben nyerte el egy középiskola. Ebben döntő érdemei voltak **Szepesi Zoltán** tanárnak, aki a közös alapozású képzés részeként minden ágazatunkon bevezetésre javasolta a Hidraulikus és pneumatikus gépek tantárgy oktatását, kidolgozta annak tantervét, jegyzetet írt hozzá és a tananyag lelkes oktatójának bizonyult. Rendszeres meghívást kapott a szakma tanácskozásaira, ahol figyelmet keltő előadásai révén tekintélyt, elismerést szerzett (Sajnálatos, hogy Szepesi Zoltán ezidőtájt megbetegedett, majd leszálalékolták. Később azonban óraadóként vállalta a tanítást az iskolában és azóta is folyamatosan számítani lehet ilyen minőségben a lelkiismeretes és szakszerű oktató-nevelő munkájára).

Említést érdemel, hogy az 1993/94-es tanévben néhány fontos technikai fejlesztés valósult meg az intézményben: az iskola új telefonközpontot és faxolási lehetőséget kapott, a kistanárikba, irodákba telefonkészülékek kerültek, a kollégium előterébe nyilvános telefont szereltek fel, és elkészült az intézmény riasztóhálózata.

E tanév végéhez fűződik **Koós Károly nyugdíjba vonulása**. Róla már több helyen is szó volt a krónikában, de ezúttal alkalom kínálkozik az iskolai pályafutásának rövid összefoglalására: Koós Károly gépészmérnök 1963-ban került az iskolához. 1976-ban műszaki igazgatóhelyettesnek nevezték ki, s ezt a munkakört 1990-ig töltötte be. Nyugdíjba vonulása után az iskolavezetés felkérésére több tanévben is óraadói megbízást vállalt az iskolában.

Az 1994/95-ös tanévben csupán 2 első osztály indult, változatlanul a közös alapozású képzés óratervei szerint.

A tanév feljegyzésre méltó eseményei a következők voltak: megalkult az iskolában a Diákönkormányzat; áttértünk a szaktantermi oktatásra; iskolánk rendezte az 1995. évi Országos Diákszínjátzó Fesztivált; új hagyomány született: a végzett technikusaink búcsúztatása faültetéssel összekapcsolva; új szaktanterem és laboratórium készült el a tanműhelyben; bekapcsolódtunk az Országos Ifjúsági és Tudományos Innovációs Versenyekbe; bekerültünk a PHARE-program által támogatott iskolák közé; lezajlott az új igazgatói pályázatok megvitatása a különböző fórumokon.

A felsoroltak közül a három utóbbi esemény feltétlenül kiegészítést igényel.

Az innovációs versenyekről:

Iskolánk tanulói az 1994/95-ös tanévben vettek részt először az Országos Ifjúsági és Tudományos Innovációs Versenyeken **Kavalecz Sándor** fiatal műszaki tanár aktív irányításával, aki kivételes gyakorlati érzéket és ötletgazdag fantáziát mondhat magáénak (Ő 1977 óta tagja a tantestületnek). Az első pályamű - Honti Ákos-Pataki Szilárd „**Újszerű szélkerék energia termeléshez**” c. pályaműve – rögtön kiugró sikert hozott; a rendkívül ötletes, újszerű műszaki megoldású szélkerékkel a versenyzők itthon országos 2. helyezést, Münchenben (1995-ben) a Fialat Európaiak Környezetvédelmi

Kutatása c. versenyen 1. helyezést értek el, és Sopronban (1966-ban) az Eurosolár Magyarország díjban részesültek (A versenyzők komoly pénzjutalmakat kaptak és egyetemi felvételt is nyertek). A szélkerékről cikkek jelentek meg a sajtóban és bemutató, interjú készült a televízióban. A Környezet és Területfejlesztési Minisztérium a költségek fedezetét biztosítva megbízást adott az iskolának a szélkerék mérethű, működőképes elkészítéséhez és kipróbálásához. A tanulókat és patronáló tanárukat Esztergom polgármestere és a Megyei Közgyűlés Elnöke is köszöntötte. Utóbbi meghívására a közgyűlés delegációjával mindhárman kiutazhattak a Frankfurti Vásárra.

A sikeres szereplés az innovációs versenyeken a következő tanévekben is folytatódott Kavalecz Sándor patronálásával.

Az 1995/96-os tanévben Márku Antal-Szeleczky Róbert **„Mérőórából szögtapintó”** c. pályaműve a Művelődési és Közoktatási Minisztérium különdíját nyerte el, ami gyakorlatilag az országos 3. helyezéssel ért fel.

Az 1996/97-es tanévben két pályaművel is indultak a tanulóink: Gádorosi Katalin-Kiss Erzsébet **„Elektromos kullancs-eltávolító készülék”** c. pályaművével, és Peregovics Róbert **„Anyagtakarékos forgácsolás nélküli élezőgép”** c. pályaművével. Mindkét pályamű kiemelt dicséretben részesült. A kullancs-eltávolítóval részt vettek a versenyzők az 1998 márciusában Budapesten megrendezett I. Feltalálói Olimpián, ahol a készülékkel Genius díjat nyertek.

Az 1998/99-es tanévre meghirdetett VIII. Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs Versenyekre ismét két pályaművel neveztek be iskolánk tanulói, s mindkét pályázat díjnyertes lett: az egyik első, a másik harmadik díjat kapott. A 200 000 Ft-os első díjban részesített pályamunka: **„Villamos mozgató mikrométer”**, a pályázó: Ziegler Sebestyén. A 60000 Ft-os harmadik díjat Falusi Roland-Oláh Attila-Babinecz Zsuzsanna **„Nagyhatású fényenergia-elnyelőrendszer és napkollektor”** c. pályamunkája nyerte el (A pályázók közül ketten – Babinecz Zsuzsanna és Oláh Attila Hell-es, Falusi Roland Bottyán-os diák). A versenyen három első díjat osztottak ki, amelyek nyertesei – köztük Ziegler Sebestyén is – Magyarországot képviselőként részt vehettek az 1999. szeptember 19-26. között az Európai Unió által Szalonikiben, 27 ország részvételével megrendezett „Fiatal Tudósok Versenyén”. Itt ugyan Ziegler Sebestyén nem került a díjazottak közé, de a Magyar Innovációs Szövetség a tanuló pályamunkáját benevezte a Nemzetközi és Tudományos Műszaki Versenyre (ISEF), melyet az USA-beli Detroitban rendeznek meg 2000 májusában kb. 1000 résztvevővel.

Érdemes megjegyezni, hogy Kavalecz Sándornak, az innovációs pályamunkák konzulensének köszönhetően iskolánk az egyetlen olyan résztvevője az Innovációs Versenyeknek, amelynek tanulói eddig minden benevezésük alkalmából díjazottak voltak.

És a sor bizonyára folytatódni fog, ha a Hell fennmarad...

A PHARE-támogatás elnyeréséről:

Az iskola története

1995 augusztusában a Munkaügyi Minisztérium értesítette az iskola igazgatóját, hogy a nyár elején benyújtott pályázatunk eredményes volt: bekerültünk a PHARE által támogatott iskolák közé a gépészet és elektronika szakmacsoportokban (Mint később kiderült, a megyében egyedül a mi iskolánk pályázatát fogadták el).

A PHARE program végrehajtásával kapcsolatos tennivalókat szerződésbe foglalták, amelyet 1995. október 27-én a Munkaügyi Minisztérium, az iskolafenntartó és az iskolánk vezetője írt alá.

Néhány lényeges pont a szerződésből:

- az iskola kötelezettséget vállal arra, hogy 1996. szeptember 1-jétől mindkét szakmacsoportban felmenő rendszerben évente legalább 1-1 osztályt (minimum 25 fős létszámokkal) indít 5 éven keresztül, s ezekben a program szerinti oktatás feltételeit biztosítja;
- az iskola fenntartója lehetőséget nyújt az iskolának az előbbi feltételek teljesítéséhez és biztosítja az iskola érintett munkatársai számára az anyagi fedezetet a külföldi tartózkodás, belföldi kiküldetés ill. továbbképzés esetén;
- a fenntartó biztosítja a program időtartama alatt az iskola működését, állagmegóvását.

A pályázat elnyerésével az iskola 105.000 ECU értéknek megfelelő eszköztámogatást kapott, amely biztosítja a program szerinti oktatáshoz az alapvető tárgyi feltételeket (kéziszerszámok, forrasztó állomások SMD alkatrészek forrasztásához, digitális multiméterek, mérőpadok, nyomtatott áramkör előállító rendszer, 7 db TINA elektronikai mérőrendszer, számítógépek, stb.).

A PHARE program keretében az iskolából 4 tanár vett részt külföldi tanulmányúton: Dér Imre és Milleschich János Dániában, Sebestyén István és Roszival Miklós Angliában voltak. Emellett a programban érintett tanárok több esetben hazai továbbképzéseken, értekezleteken szereztek hasznos tapasztalatokat, információkat.

Az igazgató-„választás”-ról:

Mivel 1995. július 31-ével Dér Imre igazgatói megbízatása lejárt, ezért ezt megelőzően dönteni kellett arról, hogy ki legyen újabb 5 évre az intézmény igazgatója. A posztot – akárcsak korábban – **ismét Dér Imre és Fülöp Tamás pályázta meg.**

Az időközben megjelent új rendelkezés szerint az igazgató kinevezése egy kisebbséjű tortúrához lett hasonlatos: több iskolai közösség, szervezet, bizottság és a fenntartó szerv véleményének, szavazatának előzetes felmérése ismeretében az iskolafenntartó (megyei önkormányzat) közgyűlése dönt az igazgató személyéről szavazás útján, amely döntéshez a közgyűlés 40 tagú testületéből legalább 21 fő „igen” szavazata szükséges. Mivel ez nem jött össze, a fenntartó **1 éves időtartamra** (az 1995/96-os tanévre) **Ko-**

ra Antal igazgatóhelyettest bízta meg az igazgatói teendők ellátásával, aki általános igazgatóhelyettesnek Dér Imrét nevezte ki. A műszaki igazgatóhelyettes Kornreich Ferenc, a gyakorlati oktatásvezető Varga Tibor maradt. **Ekkor vonult nyugdíjba Kovács Jenő kollégiumvezető**, aki 1965-ben jött az iskolához és 1990-95-ig állt a kollégium élén. Az ő távozása után az 1995/96-os tanévre Kora Antal nem nevezett ki kollégiumvezetőt, e helyett egyes részfeladatok, adminisztrációs teendők ellátására Berki Árpád kollégiumi nevelő kapott megbízást.

1996-ban a fenntartó újra pályázatot írt ki az iskola igazgatói állásának betöltésére, amelyre ekkor **Kora Antal** és **Dér Imre** jelentkezett. A megyei közgyűlés szavazása ismét eredménytelen maradt, ezért **Kora Antal megbízását további fél tanévre** (1997. január 31-ig) **meghosszabbították. Az újbóli pályázók megint Kora Antal és Dér Imre voltak.** A másfél év alatt harmadszor, szinte már rutinszerűen lefolytatott választási eljárás végre eredménnyel zárult: **1997. február 1-jétől Kora Antalt nevezték ki az intézmény igazgatójának 5 éves időtartamra.**

Az ezt közvetlenül megelőző ill. követő időszakban a vezetőhelyettesi beosztásokban a következő változás történt: 1996. február 1-jétől **Varga Tibor helyett Fülöp Tamás lett a gyakorlati oktatásvezető, a kollégium élére** pedig 1996. augusztus 1-jétől – 6 év elteltével ismét – **Porubszky István került.** 1997. szeptember 1-jétől a fenntartó már csak 1 igazgatóhelyettesi státusz betöltését engedélyezte az iskolában, mivel az Oktatási Törvény új rendelkezése – bizonyára bérmegetakarítási okból – 500 főnél kevesebb tanulólétszám esetén csupán 1 igazgatóhelyettes alkalmazására ad lehetőséget. Kora Antal igazgató úgy döntött, hogy az eddigi 2 helyettese közül **Kornreich Ferencet tartja meg igazgatóhelyettesnek.** Ezzel a műszaki igazgatóhelyettesi státusz az 1997/98-as tanévtől bizonytalan időre megszűnt, miáltal az iskolavezetés feladatainak ellátásából 1-1 vezetőre az eddigieknél több munka hárult.

Az innovációs versenyekbe való bekapcsolódás, a PHARE-támogatás elnyerése és az igazgatói pályáztatások előbbi áttekintése érdekében az iskolakronika időben kissé előre szaladt, ezért az események időrendi követéséhez vissza kell térni az 1995/96-os tanévhez.

Az 1995/96-os tanévben az első évfolyamon ismét – immár másodszor – 4 osztályt sikerült beiskoláznia: közülük 3 osztály a közös alapozású képzés tantervei szerint indult, **1 osztály pedig az ún. világbanki modell tantervei alapján kezdte meg tanulmányait.** Ez utóbbi osztállyal kapcsolódunk be – központi finanszírozás nélkül – a Világbanki Program szerinti oktatásba a gépész szakmacsoporton belül, követő iskolaként. Sajnos, - hasonlóan, mint ahogy az a 2 évvel korábban induló első osztályokkal történt – a 3. évfolyam elérésekor (az 1997/98-as tanévben) ismét osztályösszevonásra került sor: a közös alapozású képzésben résztvevő három erő-

sen megcsappant létszámú, 2. évfolyamon végzett osztályokat a 3. évfolyamon két osztállyá kellett összevonni.

Egy hónappal az 1995/96-os tanévkezdés után (1995. október 3-án éjjel) elszomorító eset történt: **ellopták az iskola szimbólumát** megjelenítő, bronzból öntött kedves **őzike-pár szobrot** (őz-mama a szopó gidájával), amely az iskola kerítésén belül egy kőből készült díszkút tetején állt. A tettesek nem kerültek elő, de az kiderült a „Pala”-tó környékén megtalált szobormaradványokból, hogy a szobrot darabokra törték és egy távoli ismeretlen helyen (MÉH-telepen) valószínűleg hulladék-anyagként értékesítették (szerencsére a szobor kicsinyített mása emlékként megmaradt az iskolának. A róla készült fotó –amelyet **Sebestyén István** tanár fényképezett le, és aki e jubileumi évkönyv szerkesztését is végezte– az évkönyv hátoldalán látható).

1995 októberében tartotta a tantestület – hagyományt teremtő szándékkal - az első **közös névnapi összejövetelet**, amely ezután évenként két alkalommal rendszeresen megismétlődött.

Az 1995/96-os tanév az iskola külső megítélése, reklámozása szempontjából a legpozitívabb időszaknak tekinthető: ekkor nyerték el innovációs versenyzőink a szélkerékkel Münchenben az 1. díjat (1995), Sopronban az Eurosolár Magyarország díjat (1996), a Hell Diákszínpad folytatta sikersorozatát (1996-ban harmadízben végzett országos 1. helyen a Hell-színpad és egyben a színészi alakítás nagydíját is megosztva két diákunk kapta: Hámos László és Borlai Gergő, Varga Péter tanárt pedig rendezői nagydíjjal jutalmazták), és Hámos László a keszthelyi Helikon Ünnepeken (1996) a vers-próza kategóriában az 1. helyen végzett (Hámos László korábban, 1992-ben a József Attila Szavalóverseny megyei döntőjében és 1994-ben az Arany János Balladամondó verseny megyei döntőjében első helyezést ért el a szakközépiskolai kategóriában).

Az előbbi **kiemelkedő Hell-sikerek elismeréseként a tanév végén a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés Elnöke, dr. Kovács György Zoltán fogadta és köszöntötte az érintett szereplőket: Honti Ákos, Pataki Szilárd, Hámos László tanulókat és Kavalecz Sándor, Varga Péter tanárokat.**

1996-ban végzett az utolsó osztály az erőműgépészeti-számítástechnikai ágazatunkon. Ezzel a bányagépészet után egy másik, viszonylag hosszú életű (az 1979/80-as tanévben induló) szakképzési profilunk is megszűnt. Ekkor ment betegsége miatt leszázalékolással kényszerű nyugdíjba **Navratil Sándor** vegyipari gépészmérnök, aki 1982-ben lett a tantestület tagja és minden erőműgépész osztályunknak ő oktatta lelkiismeretes alaposággal, szakmai igényességgel a speciális, szakirányú elméleti ismereteket.

1996. május elején – hagyományt teremtő szándékkal elkezdve – tartotta **első szakestjét** az iskolában a képesítő vizsgák előtt álló technikus évfolyam 3 osztálya, amelyen a tantestületből az osztályfőnökök, az intéz-

mény vezetői és a meghívott szaktanárok vettek részt. Azóta a technikus-jelöltjeinknek ez a közös összejövele – hasonlóan az érettségi előtt álló tanulóink szalagavatójához – az iskolai élet egyik ünnepélyes és hangulatos eseménye.

Az 1996/97-es tanévben beiskolázott 3 osztály közül egy a világban ki gépész, kettő a közös alapozású képzés óraterve szerint kezdte meg a tanulmányait. E tanévkezdéshez fűződik két országos érvényű változás bevezetése az iskolákban. Az egyik: a 8. osztály utáni **évfolyamok sorszámozására** az eddigi 1.-5. helyett a 9.-13. sorszámozást kell ezután alkalmazni. A másik: **18 órától 20 órára emelkedett a tanárok heti kötelező óraszama**, amelyhez átmeneti kompenzációt biztosítottak.

Az 1996/97-es tanév első feléhez fűződik két újabb hagyományteremtő esemény kezdete: szeptemberben ismerkedési teadélután az új kollégákkal, a téli szünet előtti utolsó tanítási nap délutánján pedig közös, hangulatos programú összejövetel az új tanárok Hell-es tanárokká való avatása céljából.

A tanév további feljegyzésre érdemes eseményei a következők voltak: a tantestület elkezdte a NAT Pedagógiai Programjának kidolgozását; az őrbottyáni Református Egészségügyi Gyermekotthon tolókkocsis gondozottjai részére Varga Tibor és Gyovai Lajos tanárok egy fazekas korongozógépet készítettek; megtörtént Kora Antal igazgatói kinevezése 5 éves időtartamra 1997. február 1-jétől; folytatódtak az innovációs versenyzőink sikerei és újabb Hell-es sikerek is születtek; befejeződött a tanműhelyben a bányagépek leszerelése és elszállítása; **jelentős létszámokkal folytatódott tanulóink részvétele a véradó napokon.**

Az önkéntes véradás közismerten fontos és nemes cselekedet, amelyben élenjáró szerepet vállaltak iskolánk tanulói és tanárai, ezért feltétlenül helyén való az iskolakrónika számára is megőrizni **az intézmény véradói tevékenységének** rövid történetét.

Az intézmény dolgozói és tanulói – mint arról már az iskolakrónikában többször is szó esett – mindig készek voltak az önzetlen segítségnyújtásra. Ennek egyik újabb példáját szolgáltatta az önkéntes véradáson való részvétel, amelybe az 1980-as évek elejétől kapcsolódott be szervezett formában az iskola ifjúsága néhány – már korábban is többszörös véradó – tanár (**Sebestyén István, Kavalecz Sándor, Illés József**) közreműködésével. E tanárok személyes példája és különösen a Sebestyén-Kavalecz „páros” lelkes szervező munkájának köszönhetően a véradó Hell-es diákok száma az évek során fokozatosan emelkedett és rendszeressé vált (A részvételi arány növekedése észrevehetően az 1990-es évek elejétől indult el, amikor az 5 éves technikusképzés ötödik évfolyama először megjelent, s ezzel a 18. életévüket betöltött, véradásra alkalmas tanulók száma jelentősen megnőtt az iskolában).

A kezdetben „csak” évenként egyszeri véradáson megjelenő Hell-es diákok 1994 óta már évenként két alkalommal adtak vért: szeptemberben Dorogon és májusban Esztergomban (illetve később februárban a Hell-ben). Ennek köszönhetően diákjaink között a tanulmányi idejük alatt többen 4-szeres véradók is szerepeltek, sőt Molnár Róbert tanulónk 7-szeres véradással is büszkélkedhetett (A többszörös véradó tanároknál a véradások száma szerinti sorrend az első három helyen 1998 novemberéig a következő volt: Sebestyén István 50, Kavalecz Sándor 40, Illés József 36).

Az 1995-ös esztergomi véradáson a Hell-es diákok többen voltak, mint Esztergom összes középiskolájából együttvéve. A nagy létszám megnehezítette és meghosszabbította a munkát, ezért 1996-ban már külön időpontot biztosítottak Esztergomban kizárólag a Hell-es véradók számára.

A további években újabb Hell-es sikerek következtek a véradás területén: a nagy véradói létszám miatt az esztergomi májusi időpont helyett az intézmény dolgozói, tanulói és a környező lakosok számára **külön véradó napokon az intézményben bonyolították le a véradást az iskola és a helyi Vöröskereszt szervezésében**. Erre először 1997. február 26-án, majd 1998. február 25-én került sor. A két alkalommal megjelent 104+86=190 véradótól összesen 82,8 liter vért vettek le. (A résztvevőknek kb. 70 %-a Hell-es véradó volt). A kiemelkedő véradói tevékenység elismeréseként 1997-ben Tatabányán iskolánk oklevelet kapott.

1998. november 23-án külön felkérésre 13 Hell-es diák rendkívüli véradáson vett részt.

1998. november 27-én, a véradók napja alkalmából Tatabányán köszöntötték a megye sokszoros véradóit. Az ünnepségen 127 véradót tüntettek ki, köztük iskolánk két tanárát is: Sebestyén Istvánt az 50-szeres, Kavalecz Sándort a 40-szeres véradásért.

Az iskolában lebonyolított harmadik tévégi véradás alkalmából (1999. február 25-én) 103 véradó jelent meg, akik közül 73 fő (65 diák, 3 öregdiák, 5 tanár) Hell-es résztvevő volt. A véradóktól ekkor összesen 45,47 liter vért vettek le.

Az 1999-es tanévzáró ünnepségen első alkalommal a többszörös véradó diákjainkat az iskola könyvjutalomban részesítette.

1999. október 11-én a Megyei Vértranszfúziós Állomás felkérésére a Hell-ben rendkívüli véradó-napot tartottak, amelyen az intézmény részéről 42 fő 16,8 liter vért adott.

A Hell-esek részéről az immár rendszeres évenkénti kétszeri véradás bizonyára hagyománnyá válik, ha az intézmény fennmarad...

Az 1996/97-es tanév Hell-es sikereinek listája nem lenne teljes, ha kimaradnának belőle az 1997 tavaszán elért szerényebb, de említést érdemlő eredmények. Ezek a következők: Szádóczky Krisztián tanulónk benevezett a 9. Kanagawa-i Gyermek Művészeti Kiállításának Biennáléjára. Egyik művét

kiállították a Kanagawa-i nevelőintézetben, s ez a mű elismerést kapott a Nemzetközi Bíráló Bizottságtól.

Mauterer Mária tanulónk az Országos (és határon túli) Levező Feladatmegoldó Versenyében Történelem tárgyból kiemelkedő eredményt ért el.

Az iskola csapata 1. helyen végzett az Ifjúsági Polgári Vetélkedő Esztergom Körzeti Döntőjében.

Az 1997/98-as tanévben beiskolázott 9. évfolyamon 3 osztály indult egymástól különböző szakmacsoportokban: 1 osztály a világbanki gépész, 1 osztály a világbanki elektrotechnika-elektronika, 1 osztály pedig a közös alapozású képzés tantervei szerint kezdte meg a tanulmányait. Ez utóbbi képzés beiskolázására utoljára adódott lehetőség ebben a tanévben, így ez a számítástechnikai képzéssel párosított sikeres 5 éves technikusképzési forma - amely a Hell tantestülete által kidolgozott tantervek alapján indult meg az 1991/92-es tanévben 3 első és 1 harmadik osztályunkban – 2002-ben megszűnik az iskolánkban (Ezzel mind a vezérlési-számítástechnikai, mind a vegyipari gépész-számítástechnikai képzés befejeződik 2002-ben, bármelyiket is választja érettségi után a most felvett 9. osztály).

1997. szeptember 26-án került sor iskolánkban a komárnoi testvériskola tanáraival való hagyományos találkozóra. Erre az alkalomra időzítette az iskola vezetősége az **eszközbemutatóval egybekötött rendkívüli sajtótájékoztatóját** is, amelyre meghívást kaptak a megye vezetői és a médiák képviselői. Kora Antal igazgató tájékoztatója után az összejövétel résztvevői megtekintették azokat a korszerű oktatási eszközöket, gépeket, amelyekhez az iskola fő részben az elnyert PHARE-támogatás útján, kisebb részben a sikeres pályázatok révén, szakképzési támogatásokból és saját erőből jutott hozzá (Az eseményről szeptember 29-én a 24 ÓRA, október 9-én az Esztergom és Vidéke újság számolt be).

A tanév során felkereste intézményünk igazgatóját tolmács kíséretében az AMP német igazgatója. Látogatásának célja egy olyan későbbi együttműködés kiépítésének szándéka volt, amelynek keretében az iskola műanyagfeldolgozó technikusokat ill. szakmunkásokat képezne a cég számára. A kölcsönösen előnyösnek ígérkező együttműködésre az iskola vezetősége partnernek mutatkozott, ezért a tárgykörben további találkozók megtartására történt szóbeli megállapodás (A kapcsolatépítés sajnos a következő tanévben nem folytatódott a vállalat időközben bekövetkezett bizonytalan jövője miatt).

1998. február 12-én rendezte meg iskolánk az **első Szülők Bálját**. Az érdeklődés és a részvétel a vártnál szerényebb volt ugyan, de a hangulatra nem lehetett panasz. A bál évenkénti megtartásával a tantestületet elsődlegesen az a szándék vezette, hogy egy újabb alkalmat teremtsen a szülőkkel való találkozásra, ahol kötetlen formában és időben kedvezőbb lehetőség kínálkozik a tanulókat érintő közös problémák megbeszélésére. Ha erről a

szülők körében is azonos vélemény alakul ki, akkor a Szülők Báljának évenkénti megrendezése – más iskolákhoz hasonlóan - nálunk is hagyománnyá válik. Ezt látszik igazolni az a tény, hogy az 1999. február 12-én megtartott ugyancsak jóhangulatú 2. Szülők Bálján már gyarapodott a résztvevők száma.

Iskolánk tanulói az 1997/98-as tanévben ill. az ezt megelőző időszakban három olyan országos versenybe is bekapcsolódtak, amelyekről az eddigiek során az iskolakrónikában nem esett szó.

Az egyik az **Országos CADdy Verseny**, amelyen az 1996-98-ig terjedő időszakban két tanulónk a részvételért emléklapot és az eredményes szereplésért műszaki rajzoló bizonyítványt kapott (Bartha Katalin és Bartha Tamás).

A másik az 1992-ben indult **Országos Pneumatika Verseny**, amelyen egyéni és 2 fős csapatteljesítményeket értékelnek, és 1998-ig 5 versenyt rendeztek meg. A II. versenyen (1994-ben) Komeiner Gábor tanulónk eredményes szereplésért oklevelet kapott, az V. versenyen (1998-ban) iskolánk csapata (Dogossy Gábor-Márku Antal) a 7. helyen, egyéniben pedig Dogossy Gábor a 11. helyen végzett. Dogossy Gábor eredménye alapján mentesült a speciális elméleti és a szakmai gyakorlatok tantárgy képesítő vizsgája alól és azokból jeles osztályzatot kapott, mivel a pneumatika verseny a tanuló szakirányú képzéséhez tartozó OSZTV-nek minősült.

A harmadik a **Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Verseny**, amelynek megyei döntőjében 1998 márciusában Rózsahegyi Kálmán tanulónk az I. helyet, az országos döntőben pedig áprilisban – a megye egyetlen résztvevőjeként – a 7. helyet szerezte meg.

1998 májusában egy csapatversenyen is jeleskedtek a tanulóink: első helyen végeztek a városi Ifjúsági Rendelő által rendezett egészségügyi vetélkedőn (A csapat tagjai: Urbán Róbert, Tilli Balázs és Dobrai Gábor voltak).

A TALENTUM történelmi versenyen is elindultak iskolánk tanulói, s hárman dicséretben részesültek.

Feljegyzésre érdemes, hogy 1998. április 3-án fogadta el a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés a tantestületünk által kidolgozott NAT-kompatibilis Pedagógiai Programunkat.

Az 1998/99-es tanévben a 9. évfolyamon 3 világbanki osztály indult: 1 osztály a gépész, 2 osztály az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban.

Az új rendelkezés szerint ettől a tanévtől a tanítási napok száma az eddigi 175 napról 185 napra emelkedett.

A tanévkezdés örvendetes eseménye volt, hogy elkészült az 5. számítógép-termünk (az ún. Internet-terem), ahol 9 munkagép és egy szervergép szolgálja ezután a számítástechnika oktatását és az Internet-kapcsolat elsajátításának, alkalmazásának lehetőségét (Iskolánk az első fordulóban

került be azon iskolák közé, amelyek a Sulinet-pályázat elnyerésével megkapták az Internet alkalmazásához szükséges számítógépeket. Erről az értesítés 1997 szeptemberében érkezett meg).

Az új tanévre a számítógépek mellett ugyancsak pályázat elnyerése révén a CNC gépeink száma is gyarapodott, s ezzel elérte a 4 db-ot.

Az 1998/99-es tanévkezdettől féléllású **ifjúságvédelmi felelőst** alkalmazott az intézmény igazgatója a megnövekedett, sokrétű ifjúságvédelmi feladatok szakszerű ellátására. A felvett **Kárpát Éva** személyében a tanév során egy olyan szimpatikus, közvetlen, megnyerő természetű munkatársat ismertünk meg, aki a munkakörét lelkiismeretesen, nagy hozzáértéssel, lelkesedéssel és hatékonyan látta el.

1998 októberében iskolánk régi tanárát, **Varga Jánost** a lakóhelyén (Tokodaltáron) **megválasztották polgármesternek**, ezért pályát változtatott, s október 19-től már csak óraadóként dolgozott tovább az iskolában. Varga János vegyipari gépészmérnök, mérnök-tanár 1962-1966-ig iskolánk tanulója volt, s 1971-ben lett a tantestület tagja. Kégel Tamás utódként 1975-ben kollégium vezetői kinevezést kapott, s ezt a munkakört 1989-ig látta el. Tanári álláshelyének megmaradásával az intézménynél eltöltött 27 éves pedagógusi feladatkörét cserélte fel a polgármesterséggel.

Az 1998/99-es tanévben – a jubileumra való készülődés jegyében – az intézmény vezetősége 5000 Ft-os jelképes díjazású pályázatot írt ki az 1995. október 3-án ellopott özike-pár szobor helyettesítésére. A pályázatot **Kavalecz Sándor-Sebestyén István tanárok napóra-terve** nyerte el. A kivitelezést is vállaló pályázók terve szerint az „emlékmű” – amely az özike-pár helyére, a díszkút tetejére kerül – egy eredeti karbid bányáslámpa megnagyobbított mása. A napóra szerepét a bányáslámpa parabola-tányérjába szerelt fényterelő tükörrendszer tölti be. Minden órához 1-1 tükör tartozik, amelyek a róluk visszaverődő, időt mutató fénypontot (reggel 6-tól este 6-ig) az iskola homlokzatára elhelyezett hitelesített óraszámplapra vetítik.

Ugyancsak a jubileumi évre való tekintettel – néhány korábbi felkérés lemondása után – intézményünk elvállalta a VII. Országos Pneumatika Verseny megrendezését 2000. április 7-8-án. A komoly szervezési munkát és szponzorálást igénylő verseny remélhetően sikeres lebonyolítása hozzájárulhat iskolánk jó hírnevének öregbítéséhez.

Az 1954-ben végzett **első bányagépész technikus évfolyam** 2 osztálya 1999. május 29-én tartotta **45 éves érettségi-képesítő találkozóját**, amelynek résztvevőit az iskola képviselőjében e sorok írója köszöntötte, s mint egykori – utánuk 3 évvel később végzett – iskolatárs, a program meghívott vendége lehetett. Az öregdiákok tanárai közül már csak négyen éltek: ö.Domán Péterné (Pardi Katalin) magyar-történelem szakos, Kraft Edit matematika-fizika szakos tanárnő, Barta Alfonz mérnök, Cseszka János technikus, műhelyoktató. Közülük a találkozóra ö.Domán Péterné és Cseszka János tudott eljönni.

A szokásos rendhagyó „osztályfőnöki órán” 20 résztvevő öregdiák számolt be a pályafutásáról, családi körülményeiről (A 4. évfolyam tanév végi 45 fős létszámából 13-an meghaltak, a többiek különböző okokból távol maradtak a találkozóról). Mindannyian műszaki pályán, a szénbányászat területén helyezkedtek el és végezték elismert munkájukat nyugdíjba vonulásukig. Többségük műszaki középkáderként dolgozott, de többen egyetemi végzettséget szereztek, és komoly beosztásba kerültek, pl. igazgatói, főmérnöki, tudományos főmunkatársi, főosztályvezetői munkakörben tevékenykedtek.

A beszámolók után ö. Domán Péterné – felkért tiszteletbeli osztályfőnök – tartott beszédet, amelyben a közös emlékek felidézésén túlmenően a további nyugdíjas évek értelmes eltöltésére, az optimista életszemlélet megtartására ill. kialakítására biztatta a hallgatóságot. „Kati néni”, a mindenki által szeretett és tisztelt nagy tudású tanárnő fiatalos és jókedélyű egyéniség maradt, akinek az eddigi találkozók elmondott tartalmas gondolatai élményszámba mentek (Ennek e sorok írója, mint az ilyen találkozók résztvevője, több esetben is tanúja lehetett. A tanárnő ugyanabban az időszakban – 1953-tól 1957-ig – volt a tantestület tagja, mint e krónikás az iskola diákja).

Az „osztályfőnöki óra” után a program az intézmény ebédlőjében közös ebéddel folytatódott, majd néhány órás jóhangulatú beszélgetéssel ért véget.

Kívánjuk az iskola nappali tagozatán végzett legidősebb (zömmel 63 éves) öregdiákjainak és a még élő tanáraiknak, hogy jó erőben, egészségben minél több további érettségi találkozó résztvevői lehessenek.

Az 1998/99-es tanévben iskolánk tanulói két pályamunkával vettek részt a **VIII. Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs Versenyen**. A bírálóbizottság 3 első, 3 második és 5 harmadik díjat ítelt oda, melyek közül a Hell-es diákok **1 első és 1 harmadik díjat nyertek el. Ez kimagasló sikernek számít** annak ismeretében is, hogy az innovációs versenyzőink eddig minden beküldött pályamunkájukkal a díjazottak között szerepeltek (Iskolánk eddigi sikeres szerepléséről összefoglaló áttekintés olvasható e krónika lapjain az 1994/95-ös tanév történetének kapcsán „Az innovációs versenyekről” címszó alatt).

Tanulóink idei pályamunkái és nyertesei a következők (mindkét pályázat konzulense – akárcsak korábban minden esetben – Kavalecz Sándor műszaki tanár volt):

**1. díj (200 000 Ft): Villamos mozgatású mikrométer
(pályázó: Ziegler Sebestyén).**

A 3 első helyezett pályázó – így Ziegler Sebestyén is – részt vehetett az 1999. szeptember 19-26. között, Szalonikiben megrendezett európai döntőben, a 27 országból meghívott „Fiatal Tudósok Versenyén”.

Itt ugyan Ziegler Sebestyén nem került a díjazottak közé, de a Magyar Innovációs Szövetség a tanuló pályamunkáját benevezte a Nemzetközi és Tudományos Műszaki Versenyre (ISEF), melyet az USA-beli Detroitban rendeznek meg 2000 májusában kb. 1000 résztvevővel.

**3. díj (60 000 Ft): Nagyhatású fényenergia-elnyelőrendszer és napkollektor
(pályázók: Falusi Roland: Bottyán-os tanuló
Oláh Attila: Hell-es diák
Babinecz Zsuzsanna: Hell-es diák).**

A díjazott pályamunkák ismertetése a versenyzők fényképének bemutatásával – a korábbi évekhez hasonlóan – a Magyar Innovációs Szövetség által kiadott külön füzetben jelent meg.

Az innovációs siker mellett a krónika számára említésre méltóak még az 1998/99-es tanévi következő Hell-es versenyeredmények is:

Kupi Zoltán a Magyar Bajnokság cselgáncs serdülő csoportjában ezüstérmet, a Tutti Judo Kadett Világkupán bronzérmet szerzett és elnyerte Komárom-Esztergom megye Jó tanuló-Jó sportolója címet is.

Sándor Gyula harmadik helyen végzett korcsoportjában az Országos Cselgáncs Bajnokságon.

Oláh Attila első díjat nyert Esztergomban a „Megújuló energiákat hasznosító eszközök modellezése” című pályázatán.

Hruska Csaba emléklapot kapott a Nemes Tihámér Országos Számítástechnika Tanulmányi Verseny Regionális fordulójának II. kategóriájában elért eredménye szerepléséért.

E tanév végén először könyvjutalomban részesítette az iskola a többszörös véréadó tanulókat is.

Ugyancsak első alkalommal ingyenes nyári üdülést nyertek az iskola balatonszepezdi táborába az évfolyamonként legjobb átlagú tanulók és az iskolai összetett versenyben első három helyen végzett osztályok 20000, 15000, 10000 Ft jutalmat kaptak a soron következő osztálykirándulások költségeinek kiegészítésére (A versenyszellem felélesztése céljából az osztályok összetett helyezések szerinti rangsorolását már korábban Kornreich Ferenc igazgatóhelyettes vezette be, dolgozta ki és állapította meg a beadott osztályfőnöki statisztikai adatok alapján. E szerint az összetett helyezések sorrendje a tanulmányi átlag, a bukkantak %-a, az összes hiányzás átlaga és az igazolatlan hiányzás átlaga alapján rangsorolt helyezések figyelembe vételével – a helyezési számok összeadásával – történik).

Az ifjúságvédelmi felelősnek köszönhetően, aki a Soros Alapítványhoz eredményes pályázatot nyújtott be, az elnyert összegből 1999 nyarán a balatonszepezdi táborunk mind a négy turnusában a rászoruló, üdülni vágyó tanulóink közül 2-2 fő ingyen üdülhetett, a többiek pedig az üdüléshez anyagi támogatást kaptak.

Az iskola-krónikában eddig nem esett szó **intézményünk gazdasági helyzetéről**, amely a 80-as évek végétől mind nagyobb szerepet játszik az intézmény életében. Azóta az intézmény (iskola, tornaterem, tanműhely, kollégium) fenntartása és eszközrendszerének folyamatos fejlesztése állandó anyagi gondot jelent, amelynek enyhítése érdekében egyre több feladat hárul magára az intézményre is. A felmerülő költségek ugyanis éves szinten lényegesen magasabbak, mint amely összeget erre a fejkvóta szerinti ellátás biztosít. Ezért a fenntartó többlet-támogatása mellett az intézménynek is komoly erőfeszítéseket kell tennie, hogy növelje a bevételeit. Ennek érdekében az intézmény vezetősége folyamatosan nagy figyelmet fordít (de talán mégsem eleget) a bevételi források felkutatására és a lehetőségek kiaknázására. Ebből a szempontból az eddigiek során megcélzott területek közül a következő intézményi tevékenységek eredményeztek bevételeket: szakképzési támogatások és pályázatok elnyerése, különféle tanfolyamok szervezése, tanműhelyi bérmunkák vállalása, kollégiumi szobák kiadása szállás céljára, külső étkeztetések biztosítása magánszemélyek, vendégek, csoportok, intézmények számára, esküvők, rendezvények szervezése, termék bérbeadása stb.

Az előbbi tevékenységek mellett az iskolavezetés mindinkább kényserül azoknak a lehetőségeknek a feltárására és kiaknázására is, amelyek az intézmény hatékony, takarékos működtetését szolgálják. Ilyenek: a széles körű és változatos beiskolázási propaganda-munka a felvehető tanulólétszám biztosítására, a kollégiumi férőhelyek maximális kihasználása, az energia- és munkaerő-gazdálkodás ésszerűsítése, az eszközrendszer fokozott megóvása és hatásos védelme stb.

Sajnos az anyagi feltételek romlásával az intézményre egyre több feladat hárul, amelyek megoldása mellett mind nehezebbé válik az oktató-nevelő munkaigényes ellátása.

Az 50 éves iskolatörténet befejezését megelőzően érdemes az intézményről egy áttekintő **helyzetkép**et nyújtani. Erre alkalmasnak mutatkozik az intézmény 1999/2000-es beiskolázási tájékoztatója, amelyet e sorok írója állított össze, és amelynek alapján előre látható az iskola szakképzési arculata az ezredfordulót követő több éves időszakban.

Az 1999/2000-es tanévre szóló **beiskolázási tájékoztató** teljes szövege a következő volt:

Tisztelt Szülők, Kedves 8. Osztályosok!

Iskolánk, a **Hell József Károly Műszaki Szakközépiskola** 4 éves világbanki alapképzésre épülő **technikusképzést** folytat gépész és elektrotechnika-elektronika szakmacsoportokban.

A gimnáziumokban is oktatott közismereti tárgyak (magyar, történelem, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv) mellett **kiemelt óraszámban és csoportbontásban számítástechnikát is oktatunk mind az öt ill. hat évfolyamon**, továbbá lehetőséget adunk – már az érettségit megelőzően – arra, hogy a tanulónk elsajátítsák a számítógéppel vezérelt megmunkáló gépek (**CNC technika**) kezelését és az **Internet** használatát.

Iskolánkban a 4 éves alapképzés időszaka alatt mindkét szakmacsoportban egyidejűleg történik az érettségire való felkészülés és a technikai szakképzettség alapjainak elsajátítása. A szakképzés alapjait a szakmacsoportra jellemző műszaki orientációs ismeretek jelentik. Amennyiben a tanulók a kötelező érettségi tárgyak mellett a választható orientációs ismeretek előírt súlyponti tananyagából (a gépészet ill. elektronika alapjaiból) is sikeres érettségi vizsgát tesznek, akkor a technikai képzettség az érettségit követően **2 év helyett 1 év alatt megszerezhető**.

Az első technikai képesítés megszerzése **tandíjmentes**.

A tanulói jogviszony – a törvényben előírt feltételekkel – családi pótlékra, árvaellátásra, diákigazolványra, katonai szolgálathasztásra, szociális kedvezményekre jogosít.

Felsőfokú intézményekbe iskolánkból akár az érettségi bizonyítvány, akár a technikai oklevél birtokában lehet jelentkezni, vagy **jó eséllyel lehet munkahelyet találni**.

Az iskolánkban végzett technikusok iránt nagy a kereslet, mivel a legújabb műszaki ismereteket oktatjuk a legkorszerűbb eszközökkel. A Megyei Munkaügyi Központ adatai szerint a nálunk végzett tanulók évek óta nem szerepelnek a pályakezdő munkanélküliek listáján.

Mivel iskolánkban az első 4 évben az oktatás a Világbanki Program tantervei szerint folyik, ezért tanulónk jó alapot szereznek az Európai Unió országaiban történő munkavállaláshoz is. Ehhez nagy segítséget ad a minden évfolyamon **magas óraszámban oktatott idegen nyelv (választás szerint angol vagy német nyelv)**, amelyből érettségi vizsgát kell tenni.

Iskolánk oktató, nevelő munkájának részletes leírását a **Pedagógiai Programunk** tartalmazza, amely az Arany János Városi Könyvtárban (Dorog, Bécsi u. 42.) és a Babits Mihály Városi Könyvtárban (Esztergom, Táncsics Mihály u. 7.) az érdeklődők számára hozzáférhető.

Az 1999/2000-es tanévben három osztályt kívánunk indítani, osztályonként 30 fős létszámmal (a tanulók jelentkezésétől függően indítunk egy vagy két osztályt a gépész ill. elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban).

A negyedik év végén megszerezhető érettségi bizonyítvány birtokában a két szakmacsoportban a következő Országos Képzési Jegyzékben szereplő technikai képzettségek közül választhatnak a tanulónk:

1. a gépész szakmacsoportban:

- gépipari számítástechnikai technikus végzettség, vagy
- vegyipari gépészműszaki technikus végzettség, vagy
- vezérlés- és szabályozástechnikai technikus végzettség, vagy
- gázipari technikus végzettség

A teljes képzési idő: 5 vagy 6 év

2. az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban:

- műszaki számítástechnikai technikus végzettség, vagy
- elektrotechnikai technikus végzettség, vagy
- ipari informatikai technikus végzettség

A teljes képzési idő: 5 vagy 6 év

Az iskola története

Jelentkezésnél vagy a szakmacsoportok egyikét, vagy első és másodsorban rangsorolva mindkét szakmacsoportot is meg lehet jelölni.

Iskolánk a színvonalas oktató-nevelő munkához rendelkezik a szükséges személyi és tárgyi feltételekkel.

A számítástechnika magas szintű oktatását 5 számítógépteremben elhelyezett több, mint 60 modern számítógép szolgálja. Az egyik számítógépterem Internet céljára is használható.

Saját tanműhelyünk, laboratóriumaink korszerű eszközökkel, műszerekkel, berendezésekkel vannak felszerelve. CNC gépeink a legújabb szoftverekkel üzemelnek.

Számítógépeink és laboratóriumi felszerelésünk döntő többségét részben a világbanki Phare-támogatásból, részben pályázatok útján szereztük be.

Az iskolai élet szerves részét képezi a tanítási órák után biztosított mindennapos testedzési lehetőség, amely mellett lehetőséget kínálunk a sportkörökben (labdarúgás, kosárlabda, atlétika szakosztályban), a különböző szakkörökben, korrepetálásokon, tanulószobán, valamint a középiskolai versenyekre, érettségi vizsgákra történő felkészítésben való részvételre is.

Iskolánknak **saját tábora van Balatonszepezden**, itt nyáron 40 fős csoportokban kedvezményesen üdülhetnek, sportolhatnak diákjaink.

A Hell-be lányok és fiúk jelentkezését egyaránt várjuk (a lányok jelenlegi aránya 15%)

Iskolánk saját kollégiummal, konyhával és ebédlővel rendelkezik, ezért a távolabb lakó tanulóknak – fiúknak és lányoknak egyaránt – **kollégiumot**, a bejáró tanulók számára pedig kedvezményes **ebédet** tudunk biztosítani.

Felvételi vizsgát nem tartunk!

A felvételi sorrendet az általános iskolai tanulmányi eredmények alapján alakítjuk ki.

Egyéb információk:

Azoknak a 8. osztályos tanulóknak és szüleiknek, akik érdeklődnek iskolánk iránt, **nyílt napokat** tartunk: 1999. január és február hónap minden szerdáján (január 6., 13., 20., 27., február 3., 10., 17., 24.) délelőtt 8-14 óra között. Ekkor az iskola vezetőinek kíséretével az érdeklődők megtekinthetik az osztályokat, laboratóriumokat, tanműhelyt, stb. és választ kaphatnak az esetleges kérdéseikre.

Pályaválasztási tájékoztató szülői értekezletet is tartunk: 1999. január 27-én és február 24-én 15 órától az iskolában.

TALÁLKOZUNK A HELL-ben!

Címünk: Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat

Hell József Károly Műszaki Szakközépiskolája

2509 Esztergom-Kertváros, Wesselényi u. 40-42.

Tel./fax: 33/319-144, 319-012

E-mail címünk: **hellisk@mail.elender.hu**

Honlapunk: www.hell-egom.sulinet.hu

A 2000/2001 –es tanévre kiadott beiskolázási tájékoztatónk lényegében az előbbi tájékoztató részben rövidített, részben kiegészített változata. E tájékoztató szerint a 2000/2001 –es tanévben beiskolázott tanulóknak a 13. –14. (2 éves) szakképzési évfolyamon a következő 2-2 OKJ-s technikus képzettségek megszerzésére lesz lehetőségük:

- a) a gépész szakmacsoportban:
  - gépipari számítástechnikai technikus vagy
  - vezérlés-és szabályozástechnikai technikus
- b) az elktrotechnika-elektonika szakmacsoportban:
  - a műszaki számítástechnikai technikus vagy
  - elektrotechnikai technikus

A követelmények teljesítése után a technikusi oklevél mindegyike 8-10 különböző munkakör betöltésére képesít, de lehetőség van a 2 éves képzésen belül külön **OKJ-s oklevél** megszerzésére is **CNC gépkezelői, CNC programozó technológus ill. számítógép-kezelő (-használó)** végzettséggel.

Már az 1999/2000-es tanévkezdést megelőzően nyilvánvaló volt, hogy iskolánkban az elektronikai ismeretek jövőbeni, mindinkább növekvő óraszámainak ellátásához megfelelő képzettségű szaktanár munkába állására lesz szükség. Ezt a gondot Palkó Pál gyengeáramú villamosmérnök, mérnök-tanár felvételével sikerült megoldani, aki előzőleg a „Bottyán”-ban tanított és közben nálunk 2 éven át óraadást vállalt. Az „új” kolléga véglegesítése a következő változást hozta a vezető helyettesi posztokon az 1999/2000-es tanévtől kezdődően: Kornreich Ferenc igazgatóhelyettes – aki az iskolánál eltöltött 36 éves munkaviszonya után éppen ekkora érte el a nyugdíjkort – szándéka ellenére nyugdíjba vonulásra kényszerült, de óraadóként tovább dolgozhatott. Helyére igazgatóhelyettesnek Fülöp Tamás került, a gyakorlati oktatásvezető pedig Palkó Pál lett.

Mivel az igazgató álláspontja szerint az új tanévtől az intézmény hosszú távú érdeke a kollégium élén is változást igényelt, ezért az úgyszintén nyugdíjkort elérő Porubszky István helyett – aki ugyancsak óraadóként maradhatott tovább – Kálmán Sándor fizika szakos tanár kapott megbízást a kollégium vezetésére (Ő 1986-tól tagja a tantestületnek).

Kornreich Ferenc és Porubszky István a hosszú és kiemelkedő pedagógiai munkájuk elismeréseként a „Pedagógus Szolgálati Emlékérem” miniszteri kitüntetésben részesültek, amelyet 1999. május 27-én Tatabányán adott át számukra Lázár Mózes, a Megyei Közgyűlés Elnöke.

A felsorolt személycserék mellett az 1999/2000-es tanévben – az iskola történetében először – **gyakorlati oktatásvezető helyettes** kinevezésére is sor került Bagi Tibor gépészmérnök, leendő mérnök-tanár személyében, aki 1997 őszén került az iskolához.

Ezzel az 1999/2000-es tanév kezdetén az intézmény vezetőségét a következő személyek alkották: Kora Antal igazgató, Fülöp Tamás igazgatóhelyettes, Palkó Pál gyakorlati oktatásvezető, Bagi Tibor gyakorlati oktatásvezető helyettes, Kálmán Sándor kollégiumvezető, Esztergomi Zsuzsanna gazdasági vezető.

Fülöp Tamás azonban az időközben kiújuló súlyos betegsége miatt szeptember 1-jén nem állt munkába, ezért helyette az igazgatóhelyettesi

munkakör ellátására Bagi Tibor kapott ideiglenes megbízást, amely megbízás Fülöp Tamás szeptember 18-án (55 évesen) bekövetkezett halála után végleges kinevezéssé vált. Ekkor október 1-jétől Bagi Tibor megüresedett gyakorlati oktatásvezető-helyettesi posztját Sebestyén István üzemmérnök, műszaki tanár foglalta el, aki 1962-ben érettségizett a Hell-ben és 1973-tól tagja a tantestületnek. Sebestyén István neve – akárcsak Fülöp Tamásé – az iskola-krónikában több helyen is szerepel. Fülöp Tamás ugyancsak a Hell-ben végezte el a középiskolát 1962-ben, és 1972-ben lett a tantestület tagja. Elhunytával 27 éves aktív szaktanári tevékenysége ért véget, amely időszak alatt több mint 3 évig (1996. február 11-től 1999. június 30-ig) gyakorlati oktatásvezetői, majd néhány hónapig (1999. július 1-jétől haláláig) igazgató-helyettesi tisztséget töltött be.

Az 1999/2000-es tanévben a 9. évfolyamon - akárcsak az előző tanévben - ismét 3 világbanki osztály indult: 1 osztály a gépész, 2 osztály az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban. A beiskolázott tanulók létszáma sajnos kevesebb volt a tavalyinál a megváltozott felvételi rendszer miatt, amely kedvezőtlenül érintette az iskolánkat.

A szakképző 13. évfolyamon az érettségi bizonyítvány birtokában 3 osztály folytatta tanulmányait. A 13.a a beiskolázáskor a világbanki képzés tantervei szerint, a gépész szakmacsoportban indított osztály, amelynek tanulói – most először az iskola életében – az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) alapján **2 év alatt műszaki üzletszervező technikus** oklevelet szerezhetnek. A 13.b és a 13.c osztály 1 éves képzés után kaphatja meg a vezérlésszámítástechnikai technikus ill. a vegyipari gépész számítástechnikai technikus oklevelet (Természetesen a technikus oklevelek elnyerésének feltétele a sikeres képesítő vizsga).

Az új tanév sajnos olyan hírral kezdődött, amely aggodalommal töltötte el mindazokat, akik az intézmény jövőjét szívükön viselik.

Idézet a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés 1999. június 24-i ülésének jegyzőkönyvéből, a 66/1999.(VI.24.) számú közgyűlési határozatából, amelyről a tantestület már a június végi tanévzáró értekezleten is tudomást kapott, de ezúttal írásban is tudomást szerzett:

„1. Készüljön további részletes elemzés és ütemterv:

b) a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Bottyán János Gimnázium és Műszaki Szakközépiskolája (Esztergom) és a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Hell József Károly Műszaki Szakközépiskolája (Esztergom) **összevonása oly módon, hogy az új intézmény a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Bottyán János Gimnáziuma és Műszaki Középiskolája (Esztergom) jelenlegi telephelyén működjék.**

Határidő: 1999. november 30.

Felelős: Lázár Mózes, a közgyűlés elnöke”.

Szeptember 14-én az összevonással kapcsolatban a fenntartó részéről Juhász János, a Megyei Oktatási Osztály vezetője tartott tájékoztatót az iskolában a Hell tanárai, dolgozói számára, azok előzetes felkérésére.

A bevezetőben részletesen szólt a Megyei Önkormányzatra háruló fontos és sokrétű feladatról, amelyek ellátásához az anyagi fedezet biztosítása a jövőben csak a kiadások csökkentésével oldható meg. Ennek egyik lehetősége az azonos profilú oktatási intézmények összevonása, amely a Hell-et is érinti. Az erről kifejtett indokai röviden a következőkben foglalhatók össze:

- A két iskola (a Bottyán és a Hell) képzési profilja néhány éven belül azonossá válik;
- A munkaerőpiacnak várhatóan nem lesz szüksége annyi végzett technikusra, mint amennyit jelenleg a két iskola kibocsát;
- A két intézmény jelenlegi (novemberi) kb. 870 fős tanulólétszáma – a beiskolázások évenkénti csökkentésével és a Bottyán gimnáziumi osztályainak megszüntetésével – kb. 650-700 fős szakközépiskolai összlétszámban állandósulnak, amelynek egyetlen oktatási intézményben való fenntartása lényegesen kisebb költséggel oldható meg.

Az összevonásra, költözkedésre várhatóan csak néhány év múlva kerülne sor. Az pedig, hogy az összevont intézménynek hol lesz a telephelye – függetlenül az eddigi közgyűlési határozattól – állítólag még nyitott kérdésnek tekinthető: erről a legközelebbi (november 25-i) közgyűlés dönt egy szakértői bizottság előterjesztése alapján, amely a körülmények, lehetőségek kivizsgálására, feltérképezésére kap megbízást. A döntéshozásnál elsődlegesen annak a szempontnak az érvényesülése várható, hogy az összevont intézmény működtetése hol oldható meg kisebb költséggel.

A hozzászólásokból kiderült: a Hell-es tanárok bíznak abban – öszszetevve a két intézmény helyi adottságait -, hogy ha összevonásra kerül a sor, az a Hell telephelyén fog megtörténni.

Ezt követően október 2-án – miután a megyei szakértői bizottság mindkét intézménynél szemlét tartott – a bizottsági tagok, a két intézmény tanárai és dolgozói közös fórumon vettek részt a Hell-ben.

A felszólalások alapján a két intézmény résztvevőinek egybehangzó volt a véleménye abban, hogy megfelelő intézkedések, működési feltételek előírásával és azok betartásával mindkét intézménynek további lehetőséget kellene adni az önálló működésének folytatására, életképességének bizonyítására.

Az összevonás helyét illetően viszont érthető okokból ellentétes vélemények alakultak ki a két intézmény között és ebben a kérdésben a bizottsági tagok álláspontja is megoszlott.

Ilyen előzmények után nagy várakozás előzte meg a november 25-én összeült megyei közgyűlés döntését, amely **az eredetileg tervezett határo-**

zatot hozta azzal a váratlan szigorítással, hogy az összevonást a lehető legkorábbi időpontra tűzte ki.

A határozat alapján tehát véglegessé vált (ha csak valamilyen „csoda” nem történik), hogy az új, egyesített intézmény 2000. szeptember 1-jétől az esztergomi Bottyán iskola jelenlegi telephelyén fog működni, amelynek épülete erősen leromlott állapotú, műemlék jellegű állami, kincstári tulajdon.

A meghozott határozatról a Hell tantestületét és dolgozóit hivatalosan december 7-én Juhász János és Rudlof Tibor, a Hell-es szülőket december 15-én Vogel Rudolf tájékoztatta az iskolában megtartott összejövetelen.

Ez a döntés a Hell számára azt jelenti, hogy a Hell-es diákként beiskolázott tanulók talán még Hell-esként végeznek, „csupán” 2000. szeptember 1-jétől más helyszínen, környezetben és légkörben folytathatják tanulmányaikat. Így, ha ezek az évfolyamok „kifutnak”, egy nagymúltú, szép hagyományokkal rendelkező, sikeres és életképes műszaki középiskola szűnik meg a tájékoztatás szerint kizárólag gazdasági okokból.

Ez a tény nem kis csalódást és elkeseredést váltott ki sok Hell-es tanárban, dolgozóban, diákban, szülőben, akik ezután írásban fordultak jogorvoslatért az illetékes hivatalos fórumokhoz.

A jelenlegi helyén működő Hell József Károly Műszaki Szakközépiskola az Esztergomi Önkormányzat tulajdonát képező nagy vagyont érő épületrendszerével – az iskola épületével, tágas tornatermével, sportudvarával, tanműhelyével, jól felszerelt laboratóriumaival, számítógéptermeivel, saját konyhájával, ebédlőjével, színpadával, kollégiumával, mosodájával, balaton-szepezdi táborával ideális feltételeket nyújtott és nyújthatott volna összevonás esetén is az oktató-nevelő munka számára, amelynek megteremtéséhez hosszú, fáradságos munkával járultak hozzá az intézmény tanárai, dolgozói, patronálói.

Ezért sokak véleménye szerint vétek volt ezeket a kedvező helyi adottságokat a középfokú szakképzés területéről „számúzni”, miközben a Bottyán-nak az összevonást megelőzően még az oktatás alapvető feltételeinek megteremtéséhez is komoly gondokkal kell szembenéznie. Ha ezeket az alapvető problémákat valamilyen szinten időben és jelentős költségek árán sikerülne is megoldani, **a diákok oktatási, nevelési és egyéb körülményei a Bottyán telephelyén lényegesen kedvezőtlenebbül alakulna.**

A döntés indokait illetően egyelőre csak találgatások folynak, miközben többekben felvetődtek a következő kérdések.

Vajon kik lesznek a jövőben az új haszonélvezői ennek az értékes kertvárosi épület-együttesnek és az intézmény balatoni táborának?

Vajon a Hell telephelyének felszámolásával megoldódnak-e a fenntartó megyei önkormányzat pénzügyi gondjai?

Vajon nagyobb lesz-e a haszon, mint az a kár, ami a környéket éri egy jól funkcionáló oktatási-kulturális centrum megszűnésével, amely váro-

si, megyei, országos, sőt innovációs sikerei révén nemzetközileg is ismertté vált?

Ez az intézmény a képzési profiljában többször is megújuló és úttörő szerepet vállaló tevékenységének köszönhetően vonzerejét máig is megőrizte, és az eddigi eredményeiről, sikereiről, a diákok, tanárok, dolgozók sokszor megnyilvánult önzetlen társadalmi segítségnyújtásáról, az intézmény oktató-nevelő munkájáról a legnagyobb elismeréssel emlékeznek vissza az itt végzett diákok! **Többször volt már büszke a város és a megye vezetősége arra, hogy ilyen sikeres, jó hírű iskolája van!**

Az előzőek ismeretében sokak számára elkésérítő és **szinte hihetetlennek tűnik a meghozott döntés**, és bár kevés az esélye, mégis sokan az utolsó pillanatig reménykednek abban, hogy a végső megoldás másként alakul az összevonas ügyében, ha valamilyen okból sor kerül a döntés újra gondolására... Ez megérdemelt „ajándék” lenne iskolánk fennállásának 50. évfordulójára.

A jubileumi évkönyv kiadását megelőző szerkesztési munkálatok időbeni elkezdése miatt az **iskola 50 éves történetének bemutatása itt végét ér.**

Az iskola eddigi történetét végigkövetve megállapítható, hogy az időnként jelentkező beiskolázási nehézségek ellenére a szakképzés időbeni megújításával, szerkezet- és profilváltásokkal az intézménynek sikerült talpon maradnia és az oktatási-nevelési feladatait megoldania. A tanárok, dolgozók eddigi munkája, szakértelme és többeknek az intézmény iránt érzett erős elkötelezettsége továbbra is reményt nyújt (nyújthatott volna) a jövőbeni gondok leküzdéséhez...

A krónikás utószava az intézmény eddigi tanáraihoz, dolgozóihoz és diákjaihoz:

Az iskola 50 éves történetében sok olyan tanárról, dolgozóról nem eshetett szó, akik az intézményi tevékenységük során elismerést, megbecsülést szereztek maguknak. Az ő emléküket, szakmai, pedagógiai és emberi értékeiket, egyéniségük jellegzetes pozitív vonásait a volt tanítványok, munkatársak bizonyára szívükben őrzik életük végéig, ami érzelmileg többet jelent az érintettek számára, mint a krónikás néhány soros szubjektív megemlékezése a jubileumi évkönyv lapjain...E sorok írója is boldog lenne, ha az előbbieik közé tartozna.

Iskolánk eddigi tanulói a más iskolák tanulóival való különböző megmérettetések során több területen is dicséretesen helyt álltak, sőt sok esetben egészen kiemelkedő sikereket értek el. Mindezek az iskola-krónikában nyomon követhetők. Biztos azonban, hogy a felsorolásból többen is hiányoznak olyan diákok, akiknek eredményeire ugyancsak joggal büszke lehetne az iskola, ám róluk sajnos nem maradtak fenn vagy nem kerültek elő feljegyzések. A versenysikereket elért tanulóink mellett – a név szerinti felsorolás mellőzésével – természetesen elismerés, dicséret illeti azokat a tanu-

Az iskola története

---

lókát is, akik tanulmányi munkájukkal, érettségi, képesítő eredményeikkel kiemelkedtek társaik közül. **Sikeres és a kötelességüket maximálisan teljesítő tanulóink szolgáljanak követendő példaképpül a magukat még Hellenek valló diákok számára!**

Az intézmény vezetői (a gazdasági vezetők nélkül) az 50 éves jubileumig					
Összeállította: Kornreich Ferenc					
	Igazgató	Ált.ig.h.	Műszaki ig.h.	Műhelyfőnök (gyak.okt.vez.)	Kollégium vez. (1962-ig koll.ig.)
1950	Csetényi József 50-51 Zentai Nándor 51.VII.15.-X.1. Tóth Albert 51-53	—————	—————	—————	50-52 nem volt saját, önálló diákkotthon
	dr.Kisbán László 53-57	Sziney József 52-54	—————	Kovács László 53-54	Balla Kálmán 52-63
		Vécsey László 54-60	—————	Buza József 54-62	
1960	Karakas Lajos 57-79	Homor Pál 60-64	Iván Lajos 61-63		
1970		Ági Sándor 64-91	Nekovetics Oszkár 63-76	Nekovetics Oszkár 62-76	Kégel Tamás 63-75
1980			Ági Sándor 79-80 mb.ig.	Koós Károly 76-90	Szepesi Zoltán 76-90
	Gárdai Zoltánné 80-90				Porubszky István 89-90
1990	Dér Imre 90-95	Kora Antal 91-95	Kornreich Ferenc 91.III.1.-97.VIII.31.	Varga Tibor 90-96	Kovács Jenő 90-95
	Kora Antal 95-97 mb.ig.	Dér Imre 95-97		Fülöp Tamás 96.II.1.-99	—————
	Kora Antal 97.II.1.-	Kornreich Ferenc 97-99	—————	Palkó Pál 99-	Porubszky István 96-99
2000		Fülöp Tamás 99.VIII.1.-XIII.8. Bagi Tibor 99-			Kálmán Sándor 99-

A vezetők közül Hell-es diákok voltak: Kornreich Ferenc: 53-57 Varga Tibor: 60-64
Fülöp Tamás: 58-62 Varga János: 62-66

Évszámok, események az iskola történetéből

	Old.
1950. Megalakul a technikum 8. sz. Általános Gépészeti Technikum néven (Helye: Dorog, Petőfi Sándor u.41.) Felügyeleti szerv: Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium	7
1951. A technikum új neve: Bányagépészeti Technikum (Helye: Esztergom, Főapát u. 1.) Felügyeleti szerv: Bánya- és Energiaügyi Minisztérium	8
1952. A technikum új helye: Esztergom, Deák Ferenc u.2. Önálló diákothton: Esztergom, Béke tér	8 9
1953. Új felügyeleti szerv: Nehézipari Minisztérium	9
1953-62. A diákothton új helye: Esztergom, Kiss János u.1.	10
1954. Az első érettségi-képesítő vizsga Tanévkezdés az új iskolában, Esztergom-Kenyérmezőn	12 12
1955. A tanműhely teljes birtokba vétele Esztergom-Kenyérmezőn	13
1956. Avató-névadó ünnepség A technikum új neve: Hell József Károly Bányagépészeti Technikum Két hetes társadalmi munka az árvízkárosultak megsegítésére Tolnán	13 13
1958. A technikum új neve: Hell József Károly Bányagépészeti és Bányavillamossági Technikum	14
1960. Jubileumi évkönyvet ad ki a NIM Megindul a középfokú vegyipari gépész technikusok képzése	15 15
1962. Beköltözés az Esztergom-Kenyérmezőn felépült új kollégiumba Létrejön a középfok épületében a Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikum Hagyományaink áttekintése	15 15 16-18
1964. Kapcsolatteremtés a komáromi Gépipari Technikummal	17
1965. Az intézmény saját táborhelyhez jut Balatonszepezden	17
1966. Az első esti „bányászballagás”	17
1968. Megindul a szakközépiskolai képzés a bányagépészeti-bányavillamossági szakon	16
1969. Megindul a szakközépiskolai képzés a vegyipari gépészeti szakon	16

1970. Tanévkezdés a „rég” intézménnyel szemben felépült új iskolában és kollégiumban	18
1971. Végez az utolsó 4 éves képzésű technikus évfolyam a bányagépész-bányavillamos szakon	19
1972. Végez az utolsó 4 éves képzésű technikus évfolyam a vegyipari gépész szakon	19
1973. Megindulnak a középfokú technikusminősítő tanfolyamok	19
1974. Új felügyeleti szerv: Oktatásügyi Minisztérium Megszűnik a felsőfokú technikusok képzés Esztergom-Kenyérmezőn	19 16
1975. Az iskola fennállásának 25 éves évfordulója	19
1978. Megindul a bánya-elektrolakatos szakmunkásképzési célú szakközépiskolai képzés	20
1979. Az iskola új neve: Hell József Károly Nehézipari Gépészeti Szakközépiskola	21
Megindul a szakközépiskolai képzés az erőműgépész szakon	21
Vázlatos áttekintés a Hell Diákszínpad működéséről	21-22
Áttekintés a tanulóinknak az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyeken elért sikereiről	24
1985. Mindhárom ágazatunkon megindul az 5 éves technikus-képzés Egy negyedikes bánya-elektrolakatos osztály 1 hetes társadalmi munkája a földrengés sújtotta Berhidán	25 24-25
1988. Végeznek a szakközépiskolai osztályok mindhárom szakon	25
1989. Megindul a helyi kezdeményezésű számítógépes képzéssel kibővített 5 éves technikusok képzés	25-27
1990. Az iskola megalapításának 40. évfordulója Az első demokratikus igazgatóválasztás	26 26
1991. Megindul a helyi tantervekre épülő, számítástechnikai képzéssel bővített, 5 éves közös alapozású technikus-képzés A 3. évfolyam egyik osztálya a helyileg beindított új vezérlési-számítástechnikai ágazaton folytatja tanulmányait Az iskola új neve: Hell József Károly Műszaki Szakközépiskola	28 28 28
1992. Az intézmény fenntartása átkerül az Esztergom Városi Önkormányzattól a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat hatáskörébe Az intézmény segítésére két alapítvány kerül bejegyzésre: a Hell Szakközépiskola Alapítvány és a Hell Balatoni tábor Alapítvány	29 29
1993. Az új iskolazászló felavatása Végez az utolsó 5 éves képzésű bányagépész technikus évfolyam: megszűnik a bányagépész képzés	29 29

1994. Iskolánk rendezi a Hidralika-Pneumatika Oktatók V. Országos Tanácskozását	30
Áttekintés az innovációs versenyzőink sikereiről	30-32
1995. Iskolánk rendezi az Országos Diákszínjátászó Fesztivált	30
A PHARE-támogatás elnyerése	32
Bekapcsolódás egy beiskolázott osztállyal – követő iskolaként – a világbanki modell tantervei szerinti oktatásba a gépész szakmacsoportban (A tanulók kimeneti végzettsége 2001-ben: műszaki üzletszervező technikus lesz)	34
Ellopják az iskola-udvarról az őzike-pár szobrot	34
1996. Az első szakest a végzés előtt álló technikus évfolyam számára	35
Végez az utolsó 5 éves képzésű technikus osztály az erőműgépészeti-számítástechnikai ágazaton: megszűnik erőműgépész képzés	34
Új sorszámozás bevezetése az évfolyamok számára	35
Az első PHARE-támogatású világbanki osztály beiskolázása a gépész szakmacsoportban	35
Áttekintés az intézmény önkéntes véradói tevékenységéről	35-37
1997. Az első PHARE-támogatású osztály beiskolázása az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban	37
Egy osztály utolsó beiskolázása a helyi tantervek szerinti, számítástechnikai képzéssel párosított 5 éves közös alapozású technikusképzésre	37
Eszközbemutatóval egybekötött sajtótájékoztató az iskolában	37
Értesítés a SULINET pályázat elnyeréséről	39
1998. Az első Szülők Bálja az iskolában	38
1999. Az első bányagépész technikus évfolyam 45 éves érettségi-képesítő találkozója az iskolában	39-40
Tények és gondolatok a Bottyán és a Hell jövőbeni tervezett Összevonásáról	46-49
Táblázatos áttekintés az intézmény eddigi vezetőiről	51

Kornreich Ferenc